NOV 26 1954
DEC 17 1954

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VĪKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

93./321 n-rs. TREŠDIEN, 1954. G. 24. NOVEMBRĪ 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINAJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

IKVIENAM LATVIETIM JĀIEKĻAUJAS ORGANIZĀCIJU DARBĀ

18. NOVEMBRA ATCERES AKTS TORONTO

SESTDIENAS VAKARĀ, 20. NOVEMBRĪ, APM. 1000 LATVIEŠU PULCĒJĀS 18. NOVEMBRA SVINĪGAJĀ AKTĀ PLAŠAJĀS UN SKAISTAJĀS TECHNIKUMA TELPĀS

Svētku runu teica LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne, atzīmēdams, ka pagājuši 10 gadu, kopš esam trimdā un tas, ko nesam līdz no Latvijas, mums ir jākopj un jāsaglabā, jo tikai kā latvieši, kopjot latvisko kultūru mēs varam cīnīties par dzimtenes brīvību. Mums nav vairs savas valsts, bet ir vēl latviska sabiedrība un latviešu organizācijas, un šinī darbā ikvienam ir jāiekļaujas. A. Svenne īpaši izceļ sadarbību, iecietību, visa labā popularizēšanu, jo tikai tā darbam būs sekmes.

Pēc svētku runas akta dalībnieki un koris ērģeļu pavadījumā dziedāja Latvijas himnu. Apsveikumus nodeva Lietuvas konsuls V. Gylis, Lietuviešu Apvienības priekšsēdis Jokubinas, Igaunijas konsuls Markuss un igauņu centrālās organizācijas pārstāvis J. Millers. Cildinošus vārdus par latviešiem un pārējiem baltiešiem teica latviešu draugs Davids Vokers (Walker). V. Kaļiņš nodeva apsveikumus no Edites Heideres. Svētku koncertā piedalījās I. Pulciņa-Baumane dziedot L. Garūtas, A. Kalniņa, A. Žilinska, J. Kalniņa un Br. Skultes dziesmas un operu ārijas. Komponists Tālivaldis Ķeniņš spēlēja savu Prelīdi un Variāciju par tautas dziesmām. T. Ķeniņš spēlēja arī klavierpavadījumus solistei. Dainas koris, diriģentes Erikas Freimanes vadībā dziedāja A. Jēruma, H Pavasara un J. Vītola dziesmas V. Pukats deklamēja L. Breikša un J. Akurātera dzejoļus. Plašo un vērtīgo programmu klausītāji uzņēma ļoti atsaucīgi.

Šogad Latvijas valsts svētku svinībās slimības dēļ iztrūka Latvijas ģenerālkonsuls R. N. Braisons. Uz A. Svennes priekšlikumu Toronto latvieši sirsnīgajām latviešu draugam nosūtīja šādu telegrammu:

„Dārgais ģenerālkonsul un latviešu draugs! Mēs, sapulcējušies latvieši, dziļi izjūtam Jūsu iztrūkumu Latvijas valsts dibināšanas piemiņas aktā. Novēlam Jums drīzu izveseļošanos un ceram Jūs un Jūsu kundzi atkal redzēt mūsu vidū."

Svētku dalībnieku latviešu vārdā A. Svenne, LNAK valdes priekšsēdis.

Rīkotāji bija rūpējušies arī par gaumīgu dekorējumu. Vakars bija labi organizēts, un patīkami bija redzēt, ka jaunatnei bija ierādītas sēdvietas pirmajās rindās. Sarīkojumā ziedojumos ieņemts pāri par 400 dolariem un jādomā, ka tas būs devis nelielu atlikumu.

SKOLAS ATZĪMĒ 18. NOVEMBRI

Sestdien, 20. novembrī sv. Andreja baznīcas telpās bija pulcējušies latviešu skolēni, lai atzīmētu dzimtenes neatkarības proklamēšanas dienu — 18. novembri. Svinīgajā svētku aktā piedalījās arī Latviešu ģimnazijas un Vestonas latviešu skolas skolēni. Bija ieradies arī TLB priekšsēdis J. Popelis un Tautas augstskolas vadītājs prof. V. Burkēvics, viesi un bērnu vecāki. Bagāti dekorēta ar zaļumiem bija skatuve un sarīkojumu zāle. Pirms akta skolēni ienesa zālē Latvijas karogu. Svētbrīdi vadīja mācītājs A. Briedis, uzrunu teica skolas pārzines palīdze Austra Mārtinsone. Svētku aktam sekoja skolēnu priekšnesumi — deklamācijas un klavieru solo.

Sarīkojums noslēdzās ar kopēju azaidu, par ko bija gādājusi vecāku padome, rūpējoties arī par galda dekorējumu.

Raidījums latviešu valodā Toronto

Toronto radio programmā katru piektdienu notiek populārais raidījums: „The song of my people," kurā parasti pazīstamais bass Jānas Rubišs ne tikai dzied dažādu tautu dziesmas viņu oriģinālvalodās, bet sniedz arī īsus rakstu-rojumus par šo tautu zemi un paražām. Nākošais raidījums piektdien, 26. novembrī, plkst. 9.30 vakarā veltīts latviešiem, un tanī bez J. Rubiša piedalīsies arī latviešu dziedātāja Zenta Pukinska, kas orķestra pavadījumā sniegs virkni latviešu tautas dziesmu. Diriģents būs I. Romanovs.

RAKSTU AIZLIEGUMA ATCELŠANAS LATGALĒ 50 G. ATCERI

svētdien, 21. novembrī Toronto sv. Miķeļa katedrālēs zālē rīkoja LKKCK. Sarīkojumā bija ieradies monsiņors J. Velkme un rakstnieks A. Rupainis. (Plašāks atreferējums nāk. numurā.).

KANADAS SAIMNIECISKAIS STĀVOKLIS

Dominijas statistikas birojs ziņo, ka valsts saimnieciskais stāvoklis visumā esot labs un saimnieciskā darbība vēl vēršoties plašumā. Daži lauksaimniecības apgabali gan izjūtot zināmu depresiju; rietumos dažus apvidus nopietni satricinājusi neraža, to izjūt arī dažas rūpniecības nozares, bet visā visumā aina iepriecina.

1953. g. Kanada bija starp pasaules rūpniecības valstīm sestā un starp pasaules ārējās tirdzniecības zemēm trešā vietā. 1953. g. Kanadas rūpnīcu ražošana sasniedza rekorda skaitli, bet 1954. g. pirmajā pusē samazinājās par četriem procentiem. Zināms bezdarbs valda lauksaimniecības mašīnu un tekstilrūpniecībā. Bet tanī pašā laikā pieaugusi pārtikas vielu, dzērienu, papīra preču, petrolejas, ogļu produktu, iespieddarbu, publikāciju un tabakas preču ražošana. 1954. g. deviņu (no 16 galveniem zemes minerāliem) minerālu ražošana pieaugusi.

Lielo preču namu pārdevumi pieauguši par 23 procentiem, salīdzinot ar 1953. gada līmeni. Manitobā vien šis pieaugums bijis gandrīz 50 procentu.

Veidos vienotu un miermīlīgu Eiropu

ASV UN FRANCIJA APLIECINA DRAUDZĪBU

Ar piena glāzi rokā Kanadu izbraukājis, Francijas ministru prezidents Mendess-Frānss devās uz Sav. Valstīm, kur piecās sēdēs ar Sav. Valstu augstākajiem valdības pārstāvjiem noskaidroja franču tuvo draudzību ar amerikāņiem, kā arī abu valstu nenogurstošās pūles cīņā par mieru un brīvību.

Vašingtonā. — Pēc piektās un pēdējās Sav. Valstu valdības pārstāvju un Francijas ministru prezidenta Mendesa-Frānsa sēdes ārlietu ministrs Dalless žurnālistiem paskaidroja, ka Francijas un Sav. Valstu starpā valda pilnīga vienotība un ka abas valstis nenogurstoši cīnās par mieru un brīvību. Lai sacīto pierādītu, kā Sav. Valstis, tā Francija noraidīja pēdējo Maskavas piedāvājumu „atlikt Eiropas drošības konferenci uz kādu vēlāku datumu, ja Rietumi tai pašā laikā ir gatavi atlikt Rietumvācijas apbruņošanas līgumu ratificēšanu." Padomju Savienības priekšlikums sasniedza Vašingtonu tieši ,tad kad Mendess-Frānss gatavojās atvadīties no ārlietu ministra Dallesa. Vēlā ziņa atvadīšanos ieildzināja par vairāk kā stundu, kad arī abi valstsvīri kopīgi paziņoja, ka padomju priekšlikums atlikt konferenci nav nekas cits kā vienīgi atkārtots mēģinājums panākt Rietumvācijas apbruņošanas līgumu ratificēšanas novilcināšanu. Kā Dalless, tā arī Mendess-Frānss Molotova priekšlikumu noraidīja.

Sav. Valstu diplomātiskās aprindas Francijas ministru prezidenta Mendesa-Frānsa viesošanos Vašingtonā atzīst par ļoti sekmīgu. Kopīgi izdotajā komunikē pēc Vašingtonas sarunu beigām Dalless un Mendess-Frānss ziņo par vienošanos sekojošos jautājumos:

1. Nepieciešamība panākt ātru Parīzes līgumu ratificēšanu par Rietumvācijas apbruņošanu (Vienošanās Parīzē tika panākta pēc tam, kad Francijas parlaments atteicās ratificēt agrāko Eiropas armijas līgumu). 2. Sav. Valstis un Francija vienojās ,ka piedalīsies Rietumu-Austrumu konferencē, kas būtu domāta saspīlējuma mazināšanai pasaulē, bet tikai tad, ja būs pietiekami laika nepieciešamiem sagatavošanās darbiem un ja būs paļāvība, ka konference notiks „īstā ticībā" un ka to nepārvērtīs propagandas forumā. 3. Vienojās par nepieciešamību panākt arvienu labākas un labākas attieksmes Rietumvācijas un Francijas starpā, ka pamatam vienotai un miermīlīgai Eiropai.

Sarunu laikā, arī pieminot Indoķīnas jautājumu, netika minēts fakts, ka komūnisti Ziemeļvjetnamā palielinājuši savus bruņotos spēkus par vismaz trim divīzijām, no kurām divas ir motorizētas. Šāda armijas palielināšana runā pretī Ženēvā pieņemtajam Indoķīnas pamiera līgumam.

Trīs dienu ilgajai Mendesa-Frānsa vizītei beidzoties, Sav. Valstu politiķu aprindās radās pārliecība, ka franču un amerikāņu attieksmes, kas nonāca visai saspīlētā stāvoklī Ženēvas konferences un vēlāk Eiropas armijas nogremdēšanas laikā, ir atkal pienācīgi salāpītas. Kā publiski, tā arī privāti Mendess-Frānss uzsvēra, ka Francija ir gatava sekot Rietumiem un censties pēc Rietumu mērķu sasniegšanas.

MIRIS VARMĀKA VIŠINSKIS

ĪSI PIRMS REDAKCIJAS SLĒGŠANAS SAŅEMTA ZIŅA, KA 22. NOVEMBRĪ AP PUSDIENAS LAIKU AN SĒDĒ AR ŠIRDSTRIEKU PĒKŠŅI MIRIS BRĪVĀS LATVIJAS KAPRACIS, LĪDZŠINĒJAIS PADOMJU SAVIENĪBAS PILNVAROTAIS PĀRSTĀVIS APVIENOTĀS NĀCIJĀS ANDREJS VIŠINSKIS. (Tuvāks ziņas nāk. n-rā.)

Rietumvācija samazinās emigrāciju

Bonnā. Rietumvācijas valdība plāno samazināt vāciešu izceļošanu uz Sav. Valstīm un Kanadu. Plāna reālizēšanas sākumu paredz vistuvākajā nākotnē, jo Rietumvācija vispirms grib nodrošināt dzīvā spēka rezerves savai jaunformējamai armijai.

Bonnas valdība ziņo, ka kopš Otrā pasaules kaŗa beigām 1945. gadā no Rietumvācijas republikas izceļojuši vairāk kā 250.000 vāciešu, no kuriem daudzi bijuši armijā iesaucamā vecumā. Emigrācijai turpinoties līdzšinējos apmēros, Rietumvācijas valdība baidās, ka ar laiku var rasties grūtības nepieciešamā kaŗavīru skaita savākšanai, kas, Parīzes līgumus ratificējot, Rietumvācijas valdībai būs nepieciešams jaunās armijas veidošanai.

Tā kā Rietumvācijas republikas likumi nedod Ādenaueram un viņa valdībai tiesību samazināt vai pārtraukt emigrāciju, valdība būs spiesta aicināt ASV un Kanadu samazināt pašreizējo vācu imigrantu skaitu. Kāda nesena ziņa Rietumvācijā rāda, ka no katriem 100 vācu izceļotājiem 15 to dara tādēļ, lai izvairītos no gaidāmās kaŗa klausības.

AICINA NEMIERNIEKUS PADOTIES

Parīzē. Franču armijas vienības Tunesijā gatavojas pārtraukt uzsāktās tīrīšanas operācijas pret kalnos sabēgušajām terroristu bandām, dodot to dalībniekiem pēdējo iespēju padoties nesodītiem. Francijas un Tunisijas valdības izstrādājušas kopīgu ultimātu ar padošanās noteikumiem. Skrejlapas šai sakarā tiks nosviestas bandītu pilnajos kalnos.

Pagājušās svētdienas naktī izbeidzās franču pamiers Alžīras kalnos. Franču spēki bija pārtraukuši kaŗa darbību, aicinādami katru, kas vien vēlas paglābties franču kaŗaspēka apsardzībā, ierasties noteiktās, iepriekš sagatavotās un armijas apsargātās joslās. Zemnieki, kas tikuši piespiesti iestāties fanātisko nacionālistu nemiernieku rindās, tika aicināti atgriezties savās dzīves vietās.

Pirmdienas rītā franči atjaunoja kaŗa darbību Alžīras kalnos, kur paslēpušies apmēram 3.000 nemiernieku. Izplētņu lēcēji un ārzemnieku leģionāri no jauna uzsāka bīstamo nemiernieku meklēšanas darbu.

MONARCHISTU KUSTĪBA JAPĀNĀ

ZIŅOJUMS LATVIJAI AMERIKĀ NO TOKIJAS

Kamēr Japānas ministru prezidents viesojās ārzemēs, viņa paša mājās aktīvāki sāka darboties opozicijas partijas un monarchistu elementi.

Tokijā nesen notika plaša „melno kreklu" sanāksme. Šo demonstrāciju bija organizējis „Nacionālās jaunatnes martīru korpuss", kas ir viens no vislabāk organizētiem pēckaŗa monarchistu kustībā.

Japāņu sabiedrība varēja dzirdēt jo skaļus lozungus un saukļus: — „Patriotisms ir valsts vienīgais glābiņš, ko tagad sadulko ar kalpību komūnismam."

Šo strauji augošo organizāciju dibināja 1952. g. „melnā pūķa" dēls Hidežo Tojama. Kā runā, šis monarchistu jaunatnes korpuss esot jau sagatavojies „vienotai akcijai". (!?)

Militāristu jaunatnes vadītāji sapulcē bija ielūgti ap 5.000, no kuriem 1000 bija jau labi pazīstami tipi — „Sturm Truppen" — brangi puiši — tērpušies tumši zilos tērpos. Noklausījušies „vadoņu" runās, viņi ļāva saviem spodrajiem zābakiem laistīties Tokijas galvenajās ielās. Mītiņā piedalījās arī vietējie Tokijas studenti, „Apvienoto studentu šķīstīšanās apvienības" locekļi.

Kā redzams, jaunatnes korpusa locekļi materiālā ziņā labi nostādīti. Uz jautājumu, no kurienes iegūti līdzekļi, tā pārstāvis atbildēja: „No ļoti daudziem labvēļiem". Runas vīrs vēl piebilda, ka ziedotājos esot zināma valdības nozare un konservātīvā partija.

Nākošā gadā „martīru" organizācija sūtīšot kādus 5—10 jauno spēka vīru delegāciju uz Sav. Valstīm, lai padziļinātu saites ar pretkomūnistiem.

Hu.- At.-

JOŠIDA ATGRIEZIES JAPĀNĀ

Ievērojot opozicijas prasību, valdības galva piekritis sasaukt 30. novembrī ārkārtēju parlamenta sesiju, kurā apspriedīs valdības pašreizējo politiku.

Politiskās aprindas rēķinās ar varbūtību, ka Jošidas kabinets atkāpšanos.

Chochlovs lūdz glābt viņa sievu un dēlu

Bijušais čekists Chochlovs, kas pārbēga uz Rietumiem, paziņojis preses pārstāvjiem, ka viņš lūdzis Apvienotās Nācijas glābt viņa sievu un dēlu, kas atrodas Maskavā.

Bez tam Chochlovs griezies pie visiem amerikāņiem ar lūgumu, lai tie sūtītu Apv. Nāciju ģenerālsekretāram lūgumus iestāties par viņa sievu un bērnu.

Chochovs domā, ka sievu un bērnu varētu glābt, ja padomju valdība uzzinās, ka ārvalstis interesējas par viņu likteni.

KOMŪNISTU BLOKS GATAVOJAS PASTIPRINĀT BRUŅOŠANOS

PADOMJU SAVIENĪBA GATAVA ATLIKT EIROPAS SARUNAS

PADOMJU SAVIENĪBAS ĀRLIETU MINISTRS MOLOTOVS PASKAIDRO, KA IR GATAVS ATLIKT 29. NOVEMBRĪ PAREDZĒTĀS EIROPAS DROŠĪBAS KONFERENCES SASAUKŠANU, JA VIEN RIETUMI TAI PAŠĀ LAIKĀ IR GATAVI ATLIKT RIETUMVĀCIJAS APBRUŅOŠANAS LĪGUMU RATIFICĒŠANU

Maskavā. Atkārtodams savu agrāko brīdinājumu, ka Rietumvācijas apbruņošana apdraud Eiropas mieru, Padomju Savienības ārlietu ministrs paskaidroja, ka ir ar mieru atlikt 29. novembrī paredzēto Eiropas drošības konferenci uz kādu vēlāku datumu, ja vien Rietumu sabiedrotie tai pašā laikā gribēs atlikt Rietumvācijas apbruņošanas līgumu ratificēšanu. Padomju Savienības ārlietu ministra piekāpšanās sekoja Rietumu protestiem, ka Maskavas noliktais konferences laiks nedod nekādu iespēju konferencei sagatavoties.

Pēc ziņām, kas saņemtas no Padomju Savienības, var spriest, ka līdz šim vienīgi komūnistu bloka valstis ir devušas piekrišanu piedalīties Molotova proponētā Eiropas drošības konferencē. Šai sakarā Padomju Savienības valdība nekavējās uzbrukt brīvās pasaules valstīm, sacīdama, ka tās atrodas zem stipra Sav. Valstu, Anglijas un Francijas spiediena, kas mudina konferencē nepiedalīties, bet tās vietā ratificēt Rietumvācijas apbruņošanas līgumu. Tālākai sabiedroto kārdināšanai Molotovs, savā runā paziņodams Padomju Savienības gatavību atlikt konferences sasaukšanu uz kādu vēlāku datumu, lika saprast, ka atsakoties no Rietumvācijas apbruņošanas nodoma, Sav. Valstīm, Francijai un Anglijai būtu cerība panākt vienošanos ar Padomju Savienību Vācijas apvienošanas jautājumā. Tai pašā laikā Molotovs brīdināja sabiedrotos, ka Parīzes līgumu ratificēšana izslēgtu Vācijas apvienošanas iespēju, atstātu dažādas Eiropas problēmas nenokārtotas un, galvenais, palielinātu starptautisko saspīlējumu. Kārtējo reizi, vienīgi lietodams jaunus vārdus, Molotovs brīdināja Rietumu pasauli, ka „Rietumvācijas apbruņošana un iesaistīšana „Rietumu blokā" radītu Eiropā tādu jaunu stāvokli, kas palielinātu kaŗa iespēju, kamēr mieru mīlošām Eiropas valstīm būtu jāsper jauni soļi savas drošības veidošanai un nostiprināšanai."

Analizējot Molotova runu, Rietumu politiskie lietpratēji ir pārliecināti, ka Padomju Savienība un līdz ar to viss komūnistu bloks, gatavojas pastiprināt savu bruņošanos. Šāda doma izriet no Molotova vārdiem, kuros viņš apgalvo, ka atbildība par bruņošanās sacensības palielināšanos gulstas uz tām valstīm, kas atbalsta Rietumvācijas apbruņošanu, tai pašā laikā noraidot vienotu drošību.

Eiropas drošības konferences noliktajai dienai tuvojoties, pozitīvas atbildes Maskavas ielūgumam devušas Rumānijas, Bulgārijas, Ungārijas, Čechoslovakijas, Albānijas, Polijas un Austrumvācijas valdības, kamēr Somija paziņojusi, ka padomju priekšlikumu nopieni pārdomās. Nav ne mazākā iemesla domāt, ka konferencē piedalīties gribētu arī kāda no Ziemeļatlantijas organizācijā ietilpstošajām valstīm.

PALĪDZĪBA NACIONĀLAI ĶĪNAI

STRŪKLIZNĪCINĀTĀJI ČANGKAIŠEKAM

Formozā. Ķīnas nacionālistu galvenā mītne ziņo no Formozas, ka tuvākās nedēļās saskaņā ar Sav. Valstu militārās palīdzības programmu Čangkaišeka gaisa spēki saņems ātros amerikāņu F-86 strūkliznīcinātājus, F-86 savas lieliskās kaujas spējas pierādīja Korejas kaŗa laikā, būdami daudz pārāki par Padomju Savienībā ražotajiem MIG-15 tipa lidaparātiem.

Līdz šim Ķīnas nacionālisti uz tās pašas Sav. Valstu militārās palīdzības programmas pamata jau ir saņēmuši apmēram 160 F-84 iznīcinātājus. Bez tam nacionālisti amerikāņiem pieprasījuši arī modernos bumbvežus, jo pašreizējie, ar propelleriem dzītie, bumbveži ir par daudz lēni, lai varētu cīnīties ar komūnistu Ķīnas pieaugošo MIG-15 iznīcinātāju spēku. Tieši pēdējā laikā, palielinoties komūnistu Ķīnas aviācijas darbībai, vislabāk var redzēt Padomju Savienības pirkstu Ķīnas militārisma modernizēšanā. Lai izvairītos no pilnīgas komūnistu virskundzības gaisā, nacionālistiem steidzami nepieciešama amerikāņu palīdzība.

Tāpat kā komūnistu Ķīnas zemes spēki piekrastes dienvidus provincēs, arī komūnistu aviācija dienvidos no Jangtsī upes pieauga un izveidojās tikai ļoti lēnām. Bet šī izveidošanās, kaut arī lēna, ir bijusi nepārtraukta un pēdējā gadā laikā Ķīnas dienvidos izbūvēti vairāki lieli, strūkllidmašīnām piemēroti lidlauki, tā ka „gaisa tukšums", kas agrāk bija pretī Formozai atrodošajās komūnistu Ķīnas piekrastes joslā, tagad ir pilnīgā komūnistu aviācijas uzraudzībā. Vēl pagājušā gadā nacionālistu izlūklidmašīnas bez briesmām varēja ielidot samērā dziļi Ķīnas dienvidus daļā. Tagad šis ceļš ir slēgts. Pirms dažām dienām par to atkārtoti dabūja pārliecināties kāda nacionālistu izlūklidmašīna, ko komūnisti notrieca Fukienas tuvumā.

Komūnistu Ķīnas dienvidos un dienvidaustrumos izbūvēti vairāki jauni, kā arī modernizēti vairāki no agrākajiem lidlaukiem. Galvenās aviācijas bazes dienvidos un dienvidaustrumos atrodas Šanghajas, Nankingas, Hangčovas, Ningpo, Čučovas, Nančangas un Kantonas apkārtnē. Pēc Ķīnas nacionālistu domām komūnistiem Formozas operācijām ir rezervētas vismaz 650 lidmašīnas. Lielākā daļa šo lidmašīnu atrodoties Ķīnas austrumos.

Vispār pašreizējo komūnistu Ķīnas aviāciju rēķina uz 1800 lidmašīnām, no kurām 850 esot apgādātas strūklmotoriem. Komūnistiem esot vismaz 380 bumbvežu. Komūnistu lidotāju kvalitāte esot ļoti zema.

Formozas nacionālistiem tai pašā laikā ir tikai ap 500 kaujai spējīgu lidmašīnu, no tām tikai minētās 160 amerikāņu F-84 kaut cik piemērotas cīņām ar krievu MIG-15. Toties ārkārtīgi augsts esot nacionālistu lidotāju standarts. Daudzi no tiem beiguši aviācijas skolas Sav. Valstīs, kamēr daudzi citi papildinājušies amerikāņu lidotāju uzraudzībā.

ROBERTA PLŪMES PĒCTECIS

Jaunievēlētais latviešu sporta dzīves vadītājs Kanadā V. Rozenbergs ir jau labi pazīstams latviešu sporta pasaulē ne tikai kā izcils sportists, kas daudzreiz reprezentējis Latvijas krāsas valstu sacīkstēs vieglatlētikā, bet arī kā sporta darbinieks. Savas sportista un reizē arī sporta darbinieka gaitas V. Rozenbergs sācis Latvijā kā Rīgas futbola kluba vieglatlēts un kluba priekšsēža vietnieks. Vēlāk V. Rozenbergs pārgāja pie policijas sporta kluba, kur reizē uzņēmās vieglatlētikas sekcijas vadību. Policijas darbinieku sporta saime viņa laikā izauga sevišķi spēcīga un tanī pamazām iestājās gandrīz visi izcilākie vieglatlēti, kā Dimza, Ķīvītis, Mārtinfelds u. c. Paša V. Rozenberga sirds piederēja diskam un lodei, un viņš pieder pie mūsu labāko diskobolu un lodes grūdēju saimes. Viņa kādreizējais Latvijas rekords diskā, ko vēlāk laboja J. Dimza, ir ļoti respektējams sasniegums arī tagad, un tas ir 45.20 m. Lodē V. Rozenbergs sasniedzis 14.87 m. Pēdējoreiz starptautiskās sacensībās viņš piedalījies 1934. gadā Baltijas valstu Studentu olimpiskās spēlēs. Ārpus sava kluba viņš darbojies līdzi Smagatlētikas savienības un Šaušanas savienības valdēs.

Trimdā — Vācijā — V. Rozenbergs aktīvi darbojies, organizējot dažādas sporta sacensības un starp citu noorganizējis pirmās latviešu basketbola sacensības angļu joslas mērogā. Kanadā V. Rozenbergs ar sievu un dēlu ieradās 1951. gadā. Arī Kanadā viņš jau no paša sākuma ir piedalījies latviešu sporta organizācijas darbā, būdams latviešu YMCA's loceklis; arī tagad viņš tur ir revīzijas komisijas loceklis.

PIRKTAS VĒLĒTĀJU BALSIS

Depublikāņu ģenerālprokurors Goldstins apgalvo, ka Albānijā, N. Y., 2. nov. vēlēšanās demokrati uzpirkuši vēlētājus, izdarīta nelikumīga reģistrācija un viltojumi.

Goldstins tomēr saka, ja arī viņa apstrīdēto balsu daudzumu atzītu par nederīgu, Herimenam tomēr paliks vairākums. Tagad šis vairākums ir 12.000 balsu.

Kontrabandas niķelis

Berlīnē. Atklāta plaša kontrabandistu organizācija, kas Austrumvāciju apgādājusi ar niķeli. Organizācijas apgrozība sasniegusi 690.000 dol. Izdarītas plašas apcietināšanas.

Svarīga apspriede

ZIEMEĻATLANTIJAS ORGANIZĀCIJAS MILITĀRO KOMANDIEŖU KONFERENCE VAŠINGTONĀ

Vašingtonā. — Pirmdien, 22. novembrī, savā desmitajā sesijā sanāca minētās organizācijas militārā komiteja. Ziemeļatlantijas organizācijas militārajā komitejā pārstāvēti visu 14 valstu vadošie militāristi. Sanāksmē Vašingtonā gaida arī organizācijas sabiedroto armiju virspavēlnieka vietnieku feldmaršalu Montgomeriju.

Ziemeļatlantijas organizācijas konferencē tiks pārrunāti dažādi jauni paņēmieni militārā stratēģijā, atomieroču izmantošana, kā arī Rietumvācijas iekļaušana Eiropas aizsardzības sistēmā. Kaut arī Rietumvācijas apbruņošanas līgums dažādo Eiropas valstu parlamentos vēl nav ratificēts, Ziemeļatlantijas organizācijas militārās stratēģijas plānotāji ir aizsteigušies notikumiem mazliet priekšā. Parīzes līgumu ratificējot, Rietumvācijas armijai jau būs sava vieta Eiropas aizstāvju rindās.

NĒRU BRAUKS UZ MASKAVU

Jaundelhi. — Ticēdams Pekingas komūnistu dotajiem solījumiem Indijai un Burmai, ka komūnistu Ķīna turpmāk neiejauksies savu kaimiņvalstu politikā, Nēru ir pārliecināts, ka tas nozīmē, ka nākotnē subversīvā komūnistu kustība Āzijā tiks atstāta bez komūnistu Ķīnas svētības.

Preses konferencē Indijas ministru prezidents apstiprināja līdz šim neoficiālās ziņas, ka viņš aicināts viesoties Maskavā. Nēru paskaidroja, ka viņš Padomju Savienības aicinājumu esot pieņēmis, bet izbraukšanas diena vēl līdz šim neesot noteikta.

Pieskaroties vispārējam politiskam stāvoklim, Nēru sacīja, ka saspīlējums pasaulē ir noteikti mazinājies, līdz ar ko mazinājušās arī cilvēku bailes no jauna kaŗa. Šādas pārmaiņas Nēru pamato uz Ženēvas konferenci, kas, panākot vienošanos Indoķīnas jautājumā, pierādījusi pasaulei, ka arī vislielākās problēmas var atrisināt sarunu ceļā.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRINBERGS

Kremļa vīru „siltie vārdi" Eizenhaueram

ASV sūtnis Maskavā Čerlzs Bolens, izmantojot savu gadskārtējo atvaļinājumu, šīs nedēļas sākumā ieradās Vašingtonā, lai, kā to oficiāli ziņojis Valsts departaments, galvaspilsētā apspriestu Padomju Savienībā plaši ievadīto „miermīlīgās sadzīvošanas" propagandas jautājumu. Lūk, Staļina mantinieku politika pēdējā laikā „patiešām esot" drusku mainījusies.

Īpašu vērību oficiālās aprindas piešķir arī Maļenkova personiskajai sarunai Oktobra revolūcijas gada dienas atcerei veltītajā diplomātu pieņemšanā Kremlī.

Acīmredzot Kremļa „jaunā politika" aizvien vairāk sāk intriģēt un mulsināt sabiedroto, arī ASV, valstsvīru prātus, ja tagad jau Valsts departaments atradis par vajadzīgu Maskavas propagandu apspriest personiskās sarunās ar sūtni Maskavā. Un kā ne: atminēsimies, ka tanī pašā revolūcijas atceres pieņemšanā 8. novembrī „mīļi" tika aicināts un arī ieradās ASV Kongresa loceklis Vikešems (demokrats), kuru „patīkami pārsteidzis" Maļenkovs un Chruščevs. Maļenkovs teicis: „Mēs visi esam lieli Eizenhauera cienītāji, mēs lūdzam jūs pateikt viņam un amerikāņu tautai, ka mēs vēlamies draudzīgi sadzīvot un mieru." Arī Chruščevs, nosaucot ASV prezidentu par godīgu karavīru un uzticamu sabiedroto, teicis: „Mums visiem ir saglabājušās siltas atmiņas par Eizenhaueru kā par sabiedroto un draugu kopīgā cīņā pret Hitleru."

Saprotams, silti vārdi patīk katram un solījumi velk. Bet mēs labi zinām, ka šādi Maļenkova un Chruščeva „siltie vārdi" ir viltus, jo Kremļa politika, „vecā vai jaunā", vienalga — tiek neatlaidīgi, droši un precīzi stūrēta pasaules iekarošanai. Dažkārt gan mainās viņu taktika, kā tas jau piedzīvots, bet šī maiņa notiek vienīgi sabiedroto pretestības plānu jaukšanai un graušanai. Jā, mēs ļoti labi zinām, ka šie Kremļa vīru „siltie vārdi" ir „krokodīļa asaras". Lai labie gari stāv Eizenhaueram klāt un palīdz viņam šos vārdus pareizi interpretēt!

Jau visu vasaru ar savu valdību „svētību", īpaši angļi, plūst uz Maskavu gan zinātniskos, saimnieciskos, gan politiskos nolūkos. Visi arī tiek „silti" sagaidīti un „laipni" uzņemti. Nav skaidri zināms, kāda īsti ir Eizenhauera un Čērčila vienošanās koeksistences jautājumā. Tāpat arī nav zināms, cik tālu tā tiks īstenota, bet viens ir skaidrs, proti, šī koeksistences doma pašlaik ir aktuāla arī Baltajā namā. Vēl nesen pats Eizenhauers savā runā izteicās, ka miera izredzes tagad esot vislabākās. Bet to viņš pierādījis arī praksē, jo 12. sept., kad Denverā sanāca ārkārtējā Nācijas drošības padome — viņš uzlicis savu veto Dallesa atbalstītai Apvienoto ģenerālstābu priekšnieku prasībai bombardēt sarkanās Ķīnas cietzemi, ja Ķīna uzbruktu Čangkaišeka Kemvojas salai. Un tagad, kad atkal akūtas kļūst sarkano uzbrukuma briesmas Formozai, Dalless pateicis, ka ASV iejaukšanās varētu notikt pie . . . „zināmiem apstākļiem".

Bet ir vēl kāds cits vīrs, kas domā savādāk, arī viņam nav mazums piekritēju. Tas ir republikāņu frakcijas Senātā līderis Noulends, kas neatlaidīgi prasa pārbaudīt ASV ārpolitiku.

Noulends brīdina no Kremļa koeksistences propagandas varbūtējiem panākumiem, nosaucot šo paņēmienu par „koeksistences Trojas zirgu". „Pēc manas negrozāmas pārliecības", 15. novembrī teica Noulends, „Maskava šo propagandu attīsta nolūkā iegūt laiku — lai mūs iedzītu un mums aizsteigtos priekšā atombumbas ražošanā. Un tad Pad. Savienība strauji mainīs savu politiku: vispirms tā pievāks Irānu, Dienvidslaviju, Šveici, Afganistanu, Indiju, Somiju un Birmu, lai pēc tam mestos uz mūsu mazāk spēcīgiem sabiedrotiem, no kuriem daudzi padosies Pad. Savienības diktātūrai, nemaz nemeklējot atbalstu Rietumos. Kad tas būs veikts, nāks kārta Savienotajām Valstīm."

Atomlietu speciālisti savas domas jau pateikuši, proti: ja abām pusēm būs daudz atom- un ūdeņražbumbu, tad karā var tikt iznīcināta visa kultūra zemes virsū. Tāpēc turpinot Noulenda domu, varētu teikt — ja komūnistiem atļaus ražot šīs bumbas — tad varam sagaidīt dienu, kad Zemes virsma tiks sagrauta un visa dzīvā radība iznīcināta, lai pēc miljoniem gadu, kad no pērtiķa atkal būs izveidojies cilvēks, civilizācija sāktos no gala.

Bet iespējama vēl otra varbūtība: iekarojot pasauli, komūnisti visu cilvēci neiznīcinās, bet sagraus veco kultūru. Un tad, varbūt pēc gadu simteņiem vai tūkstošiem, kad komūnisms būs deģenerējies, bet cilvēce pārcietusi baigus verdzības laikmetus, kaut kur Sibirijas, Skotijas vai Jukonas piespiedu darbu nometnē izcelsies vergu dumpis, kas pārsviedīsies uz citām nometnēm un kontinentiem. Un tā gara un miesas brīvības alkās cilvēce kādreiz nokratīs komūnisma važas: atkal sāksies jauna renesanse — gara kultūras atdzimšana.

Taču ir arī trešā iespēja — brīvās cilvēces uzvara — un tā īstenosies, ja valstsvīri būs modri un darīs to, kas darāms: sarkano vēzi cilvēces plaušās laikā izoperēs.

Katrā ziņā Kremļa „siltie vārdi" Eizenhaueram ir pārāk bīstami: īstenībā tie ir komūnistu palīgformula pasaules iekarošanai. J. V-ls

DAUGAVAS VANAGI

PAR JANUMU 22

DV Manitobas nodaļa izdarījusi DV Centrālās valdes priekšsēža vēlēšanas pa pastu. No 45 balstiesīgiem nodaļas biedriem vēlēšanās piedalījušies 33. Par uzstādītājiem 3 kandidātiem: V. Janumu, V. Skaistlauku un O. Odiņu — par Janumu nodotas 22 balsis, par Skaistlauku 9 balsis un par Odiņu — 0.

PILNSAPULCE MONTREĀLĀ

DV Montreālas nodaļas biedru pilnsapulce notiks svētdien, 28. novembrī, plkst. 12 dienā, 1220 Mountain St. (skolas telpās).

Darba kārtībā: Sapulces amata personu vēlēšanas, iepriekšējā protokola pieņemšana, valdes ziņojums, nodaļas valdes vēlēšanas, rev. komisijas vēlēšanas, delegātu vēlēšanas un dažādi jautājumi.

Kvoruma nesanākšanas gadījumā pilnsapulce būs pilntiesīga pl. 12,30 pie katra ieradušos biedru skaita.

O. K.

IZMAKSĀTI PABALSTI

DV Rietumvācijas valde piesūtījusi norēķinus par izmaksātiem pabalstiem no DV Kanadas valdes pārsūtītām summām.

Regulāros pabalstos izmaksāts DM 810.00, pārējiem aprūpējamiem DM 1.748.00, kopā — DM 2.558.00.

Piezīme: Pabalstus saņēmušas 64 personas, bet vārdi netiks publicēti, jo vācu iestādes dažos gadījumos ir aizturējušas rentes izmaksas tiem, kuru vārdi publicēti. Kam vēlēšanās zināt pabalstu saņēmēju vārdus, lūgti tos pieprasīt DV KV Aprūpes daļas vadītājam vai LA birojā.

Visiem ziedotājiem sirsnīgs paldies par atsaucību. **DV KV**

Daugavas Vanagu diena Edmontonā

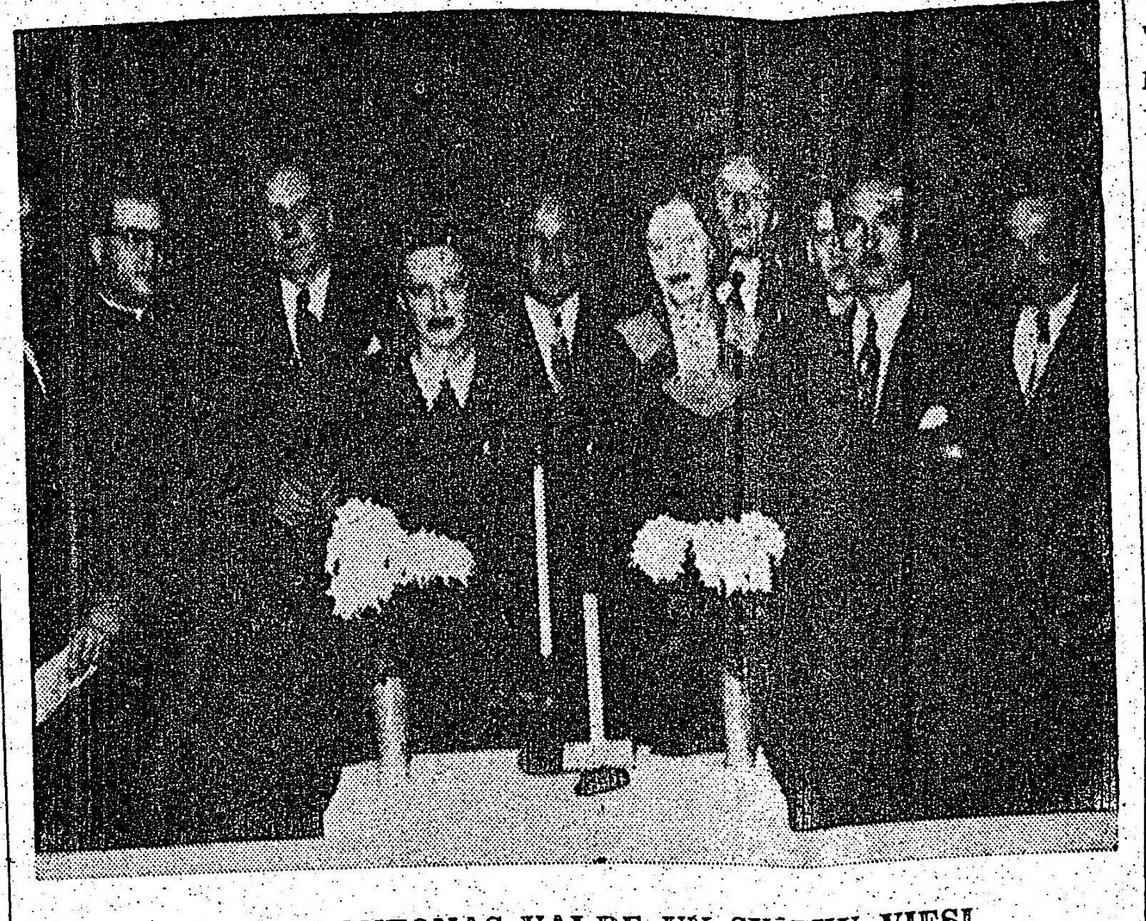

DV EDMONTONAS VALDE UN SVĒTKU VIESI

1. r. no kr.: Vanadžu pr-ce I. Putniņa, Latv. b-bas „Imanta" pr-de L. Tilta un Albertas nod. pr- lis Bergs. 2. r. no kr.: nod. pr-dis Ž. Caks, lietuviešu mācītājs Jorgis, Lietuviešu b-bas pr-dis plkv. Jagoldas, biedrzinis St. Valpīters, pr-ža palīgs Br.Sauša, Sekretārs Zvejnieks, kasieris R. Vilks.

Edmontonas DV nod. 6. novembrī rīkoja savu pirmo atklāto vakaru, to apvienojot ar nodaļas atklāšanas svētkiem. Sarīkojums bija labi noorganizēts. Sarīkojumā piedalījās arī lietuvieši ar pulkvedi Jagoldu un lietuviešu mācītāju priekšpalā. Bija ieradušies arī kaimiņu DV nod. locekļi no Red Dīras un Albertas ar pr-di Bergu. Sarīkojumā piedalījās vietējā gaidu un skautu vienība! No vietējām organizācijām bija ieradušies: Latviešu biedrības pr-de L. Tilta, Sv. Jāņa draudzes pr-dis Rozentāls. Saņemti daudzi rakstveida apsveikumi, starp tiem laba vēlējumi no DV KV pr-ža P. Baloža, DV Britu Kolumbijas nod., žurnāla „Daugavas Vanagi" red. locekļa Kanadā Kļavenieka un Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas pr-des Šteinbergas.

Svētku atklāšanas runā Edmontonas nod. pr-dis Ž. Cāks īsumā pakavējās pie nodaļas dibināšanas un darbības. Dubultkvartets „Dzintars" nodziedāja DV dziesmu „Še kopā mēs, biedri", ko klātesošie noklausījās, pieceļoties. Sekoja mācītāja E. Caunes svētruna, kurā viņš līdzībās pieskārās DV organizācijai, aizrādot, ka Latvijā gandrīz katrā lauku sētas pagalmā audzis ozols. Tā trimdā — kā šis ozols, gandrīz visā pasaulē šaipus dzelzs priekškara stāv DV organizācija. Pēc svētrunas visi kopīgi nodziedāja Dievs, svētī Latviju!

Kā pirmais Daugavas Vanagus apsveica bij. Lietuviešu biedrības pr-dis pulkvedis Jagoldas, savā uzrunā skaidrā latviešu valodā viņš aizrādīja, ka viņš runā visu Edmontonas lietuviešu vārdā un ka uz šo sarīkojumu viņš nācis ar lielu interesi. Arī lietuvieši esot tāda pati cīnītāju tauta kā latvieši, tāpat viņi iznesuši visus trimdas grūtumus, tādēļ viņi mūs saprotot. Savu uzrunu beidzot, viņš lietuviešu vārdā sveica Edmontonas nodaļu un visus DV pasaulē, būt stipriem un pacietīgi gaidīt dienu, kas pavērs mums vārtus uz dzimteni.

Nodaļu vēl sveica Latviešu biedrības „Imanta" pr-de L. Tilta un kaimiņu DV Albertas nod. pr-dis Bergs.

Dubultkvartets „Dzintars" atskaņoja dažas šim vakaram piemērotas dziesmas. Soliste Aina Sauja izjusti nodziedāja dažas dziesmas. Sarīkojums attaisnoja uz sevi liktās cerības, jo tika rīkots zem sadarbības zīmes.

LŪDZ APCIEMOT SLIMOS

Toronto dzīvojošie tautieši, kam atliktos mazdrusciņ laika un būtu vēlēšanās apciemot slimos tautiešus, lūgti iegriezties Ontario Hospital, kur jau vairākus gadus atrodas daži latvieši, kam piederīgo nav vai piederīgie nav zināmi. Alfreds Jaunzems un A. Jēgers ir 8. nodaļā un Gunārs Pētersons 6a nodaļā. Cik zināms, tad apmeklēšanas laiks ir otrdienās no pl. 2 p. p. Apciemotāji var rēķināties ar to, ka slimnieki nekāro pēc materiālām dāvanām, bet gan vēlas satikties ar tautiešiem, lai kādu brītiņu varētu pakavēties pārrunās, kas stiprinātu viņu morāli.

DV KV Aprūpes noz. vad.

ZIEDOJUMI

ZIEMASSVĒTKU ĀRTAVAI

Kaŗa invalidiem:

Ilmārs Ilziņš $10.00, Valdis Kūrens $3.00, J. Lachs $1.00, Kiors $5.00, A. Sausais $5.00, Bruno Puriņš $15.00.

Veciem ļaudīm:

Gunārs Ilziņš $10.00, I. Ikkers $2.00, Jaunzems $1.00.

Speciāliem norādījumiem:

L.P.R. $23,15.

Kopējiem norādījumiem:

Kurts Vīgants $10.00, K. Geruckis $2.00, I. Kleins $5.00, Cimermane $5.00, L. Vēveris $5.00, A. Stiebriņš $2.00, V. Jēgers $2.00, A. Bērziņš $1.00, O. Abolkalns $1.00, A. Vilks $1.00, A. Treimanis $2.00, A. Timšans $1.00, V. Skuja $1.00, M. Bebris $1.00, B. Staris $1.00, I. Mazburns $2.00, Ad. Klincāns $1.00, M. Čulītis $2.00, A. Reinbergs $5.00, A. Koks $1.00, N. Simanovskis $1.00, Grīnbergs $1.00, Kalniņš $0.50, nesalasāms $2.00, nesalasāms $1.00, A. Bumburs $2.00, L. Fogelis $2.00, A. Jaundzems $2.00, V. Kaderovskis $1.00, P. Beņķis $2.00, J. Langenfelds $2.00, J. Liepiņš $2.00, M. Hausmanis $1.00, M. Vilks $2.00, E. Škobe $1.00, A. Liepiņš $1.00, Dr. Bārdiņš $5.00,T. Avots $1.00, L. Ozoliņš $1.00, L. Vītols $1.00, T. Miezītis $1.00, I. Dieviņš $1.00, Pauls Strazdiņš $5.00, V. Atvars $5.00, K. un A. Bencons $5.00, E. Skujiņš $2.00, F. Lintiņš $2.00, K. Rostoks $2.00, A. J. un G. Gubiņš $2.00, A. Augulis $5.00, Z. Augulis $2.00

Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem $605.05.

Ziedotājiem un ziedojuma vācējiem latvisks paldies.

DV Toronto nod. Aprūpes kom.

AICINĀJUMS

Prof. L. Bērziņa godināšanas vakars notiks š. g. 28. novembrī, pl. 5.30 Centrālās YMCA's telpās, 40 College St. Par L. Bērziņa dzīvi un darbiem referēs rakstn. B. Senkēviča, par L. Bērziņu kā dziesminieku referēs māc. A. Lūsis. Sekos aktrises M. Znotiņas un aktieŗa V. Brastiņa, Lāpas biedru un skolu jaunatnes L. Bērziņa literāro darbu priekšnesumi. Visi laipni ielūgti.

Rīcības komiteja

KANADĀ

TORONTO

● Ceturtdien, 18. novembrī, abas latviešu ev. luterāņu baznīcas bija rīkojušas Latvijas valsts svētku svinīgos dievkalpojumus. Abi dievkalpojumi bija pulcinājuši daudz dievlūdzēju. Sv. Jāņa b-cas altārs bija dekorēts ar Latvijas karogu, māc. Lūsis svētku sprediķī runāja par ticību, cerību un mīlestību, kas mūs turēs kopā un dos iespēju kādreiz atgriezties dzimtenē. Dievkalpojumā dziedāja baritons A. Vītols, un tas noslēdzās ar Dievs, svētī Latviju.

● Sv. Andreja baznīcā sprediķi teica māc. A. Čops. Altārs bija puškots sarkanbaltiem ziediem. Dievkalpojumā Sibelusa „Finlandia" spēlēja Toronto latviešu pūtēju orķestris. Soliste E. Sedliņa dziedāja mātes dziedājumu no T. Ķeniņa kantātes Kurzemes kareivim, bet kopā ar solisti Z. Pukinsku dziedāja duetu: Ej, saulīte, drīz pie Dieva." Koris komponista T. Ķeniņa vadībā dziedāja J. Vītola Gaismas pili, noslēgumā sekoja valsts himna. Dievkalpojumā vāca kollekti veco ļaužu mītnei Sidrabenē.

● Sv. Jāņa draudzes bērnu eglīte notiks 19. decembrī, bet latviešu YMCA's eglīte — 28 decembrī YMCA's sarīkojumu zālē.

● Sv. Jāņa draudzes tradicionālais, 5. pēc kārtas, Ziemassvētku tirdziņš šogad notiks 4. decembrī no plkst. 1 līdz 6 p. p.

● Arvien vairāk latviešu Toronto sāk pievērsties saimnieciska rakstura uzņēmumiem. Tam pamatā daudz dažādu apstākļu, bet galvenais, kas uz to pamudina, ir — būt pašam par savu kungu, kļūt neatkarīgam no cita un svārstībām darba tirgū. Tas gan sākumā prasa ne tikai līdzekļus un risku, bet arī lielu piepūli, kur darba stundas nav laika skaitīt. Paldies Dievam, latviešiem ar uzņēmību un sīkstumu šinī virzienā ir bijuši labi panākumi, un tas savukārt ierosina arī citus ķerties pie sava uzņēmuma dibināšanas. Vēl novembrī Danforth avenijā, Pape ielas tuvumā atvērsies jauns latviešu puķu veikals, kas sauksies Calla Florist. Veikalu atvērs kopīgi Mirdza Čube un Elga Lazda. M. Čube ar puķu veikalam nepieciešamām zināšanām iepazinusies Gvelfā, kur pie Universitātes beigusi attiecīgos kursus, bet otrā partnere E. Lazda ar šo mākslu iepazinusies, attiecīgos kursos Sav. Valstīs Čikāgā. Pašlaik jaunajā veikalā notiek lieli pārbūves darbi.

● Otrs, citāda rakstura jauns latviešu pasākums atvērsies pilsētas rietumos. Kādreizējais Toronto latviešu sporta kluba priekšsēdis un viens no sekmīgākiem nekustamu īpašumu pārdošanas biroja Ellis pārdevējiem Eduards Šteinhards arī tuvākā laikā atvērs savu pārtikas preču, delikatesu un augļu veikalu ar pašapkalpošanos. Veikals, kuŗu pašlaik iekārto, atrodas Queen ielā rietumos, labā rajonā ar lieliem skatu logiem.

Ontario jaunkanadiešu atbalstītāju apvienība ziņo, ka tagad to atbalsta arī Toronto Jaunatnes līga, kas dos iespēju darbību paplašināt.

Jaunkanadiešu atbalstītāju apvienība savu biroju no Sv. Andreja nama, 415 Jarvis Street, pārvietojusi uz citu vietu: 3 Charles St. W., virs Koles grāmatnīcas, Bloor un Yonge ielu rajonā. Tālr.: tie paši — WAlnut 1-5581 un WAlnut 1-8331, darba laiks no pl. 9 rītā līdz pl. 4 p. p.

VINIPEGĀ

— Ziemassvētkos atcerēsimies un sveiksim draugus un paziņas Vinipegā un apkārtnē, apsveikumu kartīšu vietā ziedodami jaunatnes darbam (Jaunatnes pulciņu vērtīgo grāmatu krātuves paplašināšanai, Informātora Jaunatnes lapas izdošanai, skolu atbalstam)!

Visus šāda veida Ziemassvētku apsveicējus ziņosim nākošajā Informātora numurā.

Ziedojumi nododami vai piesūtāmi pa pastu M. Štauveram, 7 Clayton Drive, St. Vital, Winnipeg 8, Man., līdz šī gada 8. decembrim.

Vinipegas latviešu b-bas jaunatnes pulciņš

● Vairākas latvietes pēdējo gadu laikā izmācījušās par žēlsirdīgām māsām: Dzidra Voltnere, Aina Osiņa un Ritma Jurēvica. Praktisko māsu skolu beigusi L. Dūna.

Sarkanā Krusta asiņu nodošanas nodaļā strādā Skaidrīte Bandiniese.

● Ziemai tuvojoties, vairāki latvieši iekļuvuši bezdarbnieku saimē. Ja kādam būtu zināma kāda darba vieta, kurā iespējams atrast darbu ziemas mēnešos, līdz šo ziņu nepaturēt pie sevis. Darba sagādāšana jauniebraukušajiem latviešiem ir neiedomājams pabalsts.

KALENDĀRS TORONTO SARĪKOJUMU

27. nov. Itona auditorijā Ņujorkas Teātra viesizrādē M. Zīverta Čūska.
28. nov. prof. L. Bērziņa godināšanas vakars Centrālās YMCAs telpās.
4. dec. Dainas koŗa 5. gada svētku koncerts, 209 Jameson Ave., Parkdale Collegiate.
5. decembrī Centrālās YMCA's telpās, LPB Kanadas kopas literāra diskusija par K. Raudives romānu Neredzamā gaisma.
28. decembrī YMCAs eglīte
31. decembrī DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana Columbus zālē.

Atcerēsimies trūkumcietējus Ziemassvētkos!

ZIEMASSVĒTKU ĀRTAVAS

var iemaksāt Latvijas Amerikā kantorī vai piesūtīt pa pastu 123 Huron St., Toronto, Ont., ar atzīmi — Ziemassvētku ārtava

DV Toronto nod. Aprūpes komiteja

ATJAUNOTA JAUNIEŠU PAŠDARBĪBA TAKOMĀ

Svētdien, 7. novembrī, pēc latviešu dievkalpojuma notika Takomas latviešu jaunatnes sapulce, kas bija pirmā pēc vairāk kā 2 gadu pārtraukuma.

Gunārs Āboliņš sniedza nesenās Takomas latviešu jaunatnes aptaujas rezultātus un arī ierosinājumus jaunatnes aktīvizēšanā.

Sapulcējušies bija 21 jaunieši, kas vienbalsīgi nolēma Takomā dibināt jaunatnes pulciņu paputējušā vietā, un ar 13 balsīm nolēma pievienoties Amerikas latviešu jaunatnes apvienībai. Par pievienošanos LB balsoja 6.

Aizklāti balsojot, Takomas jaunatnes pulciņa pagaidu valdē ievēlēja Gunāru Āboliņu (ar 17 balsīm), Rutu Delli (14), Ojāru Lauķeri (14), Pauli Krastiņu (13) un Ausmu Štolcermani (10). Kandidātos paliek Mudīte Pētersone.

Takomas jaunatnes pulciņa dibināšanas sapulcē netika kalti lieli plāni, bet gan ievērota zināma rezervācija pulciņa turpmākās darbības attīstīšanā. Ir padomā organizēt literātūras, deju, dziedāšanas, pašizglītības un ekskursiju kopas.

Toronto latviešu studentu kopas paziņojums

Š. g. 26. novembrī, pl. 8 vak., Toronto sv. Andreja baznīcas telpās Latviešu studentu centrālās s-bas prez. priekšsēdis Akselis Mangulis no Bostonas sniegs informātīvu pārskatu par LSCS nozīmi, pienākumiem un darbību trimdā.

Pēc tam pārrunas par studentu dzīvi un darbību visos kontinentos, kā arī par 15. latviešu studentu kongresa sarīkošanu Toronto.

Nelaimes gadījums ar gleznotāju J. Tīdemani

Gleznotājs J. Tīdemanis nelaimīgi kritis savā studijā un lauzis labo roku. Roka iegipsēta, un Rentgena uzņēmums rāda, ka komplikācijas nav paredzamas. Mākslinieks svētdien bija ieradies jau Latviešu tēlojošo mākslinieku darbu skatē Toronto latviešu b-bā. Tomēr nodoties savam darbam viņš nevarēs ilgāku laiku. Pāris nedēļas pirms nelaimes gadījuma J. Tīdemanis gribējis apdrošināties kādā apdrošināšanas sabiedrībā, bet tā kā aģents ieteicis apdrošināties tikai pret nelaimes gadījumiem, mākslinieks šādu apdrošinājumu noraidījis.

ĢENERĀLKONSULS

Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. GE 2707

114 DANFORTH AVE

KONSULS

VILIS TOMSONS

5210 VICTORIA AVE, APT. 16

Tel. AT 7798

MONTREĀLĀ, P. Q.

JAUNO ASV PAVALSTNIEKU ZVĒRESTS UZ KAŖA KUĢA KLĀJA

Ceturtdien, 11. novembrī, ASV Bremertonas kaŗa flotes bazē piešķīra 72 takomiešiem ASV pavalstniecību. Šī ceremonija notika uz vēsturiskā ASV kaŗa kuģa Misūrī (USS Missouri jeb „Big Mo"), kuŗš vēsturē iegājis ar savām jūŗas kauju uzvarām un arī ar to, ka 1945. gada 2. septembrī uz tā klāja Japānas valdība parakstīja beznoteikumu kapitulāciju.

Šis bija pirmais gadījums ASV vēsturē, kad uz ASV kaŗa kuģa notiek federālās (civīlās) tiesas sēde, kuŗā piešķīra ASV pavalstniecību 72 ieceļotājiem (daļa bija kaŗavīru formās) no 24 dažādām valstīm; viņu starp bija arī četri latvieši: Ojārs, Hermīne un Richards Kraujas un Aldons Ābers.

Kaŗa kuģis bija rotāts signālkarodziņiem, jūrnieki un kaŗa flotes kājnieki stāvēja goda sardzē, kad jaunie pavalstnieki pacēla labās rokas un kaŗa flotes jūrnieku orķestris spēlēja ASV himnu. Šinīs svinībās piedalījās arī daudzas amerikāņu veterānu organizācijās, kas bija par godu veterānu dienai un reizē arī Vašingtonas valsts dienai.

ASV pavalstniecību vēl ieguvis takomietis Juris Delle, Jakohāmā — Japānā, kur pašlaik vada obligātā kaŗa dienesta laiku.

ATKĀRTOTS PAZIŅOJUMS

Visi grāmatu izdevēji un apgādi, kas sūta latviešu grāmatas DV Kanadas grāmatnīcai, lūgti uz sūtījumiem, ja tajos ir grāmatas latviešu valodā, uzlikt labi saredzamu uzrakstu: Books in Latvian Language. Ja šādas atzīmes nav, rodas lieli sarežģījumi Kanadas muitā.

Tāpat grāmatu izdevēji un apgādi lūgti sūtīt grāmatas tikai uz mūsu pieprasījumu. Pretējā gadījumā neuzņemamies atbildību par event. pārpratumiem.

Grāmatnīcas vadītājs

LATVIETES UN LATVIEŠI!

Ziemassvētki, kas mūsu tautai allaž bijuši gaiša prieka un mīlestības svētki, ir jau durvju priekšā. Un vairāku tūkstošu mūsu invalidu, slimo, veco un bāreņu skumju māktie skati no nabadzības un posta tumsas cerīgi raugās uz mums. Neaizmirsīsim šos cietējus — tie ir mūsu mātes, tēvi, māsas un brāļi, kuŗus liktenis piemeklējis daudz bargāk par mums, kas esam spējīgi strādāt un pelnīt. Pildīsim savu tautisko pienākumu — dosim viņiem katrs savu ārtavu, mazu vai lielu, bet dosim!

No Toronto dzīvojošiem vairākiem tūkstošiem latviešu šo neatliekamo un nenoraidāmo pienākumu jau pildījuši daudzi simti, bet — tas jādara visiem strādātājiem!

PASTEIDZIETIES!

Ziemassvētku ārtavai ziedojumus var iemaksāt līdz 5. decembrim DV namā, 123 Huron ielā Toronto, vai arī uz to pašu adresi iesūtīt pa pastu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VAI PAREIZA RĪCĪBA?

Daži no St. Katarīnes klubiem un vietējā Daugavas Vanadžu kopa kādam 21 gadu vecam jauneklim ziedojuši $175.00.

Protams, šis ziedojums ir minēto iestādījumu darīšana, bet nesaprotams, kādā sakarā šeit tiek minēti Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieri un 11. novembris jo minētais jauneklis LKO kavalieris nav.

Tāpat izbrīnu rada arī vietējās draudzes rīcība. Vai nebūtu lietderīgāki un kristīgāki 11. novembrī draudzes saziedotos līdzekļus nosūtīt darba nespējīgiem un trūkumā nonākušajiem mūsu sirmajiem LKO kavalieriem Vācijā.

A. V., LK ord. kav.
St. Katarīnes

KO VIŅŠ DARĪJIS SAVĀS DZĪVES GAITĀS?

Izlasījis LA Nr. 91 lasītāju vēstulēs „Arī citiem tā pati nelaime", man ienāca prātā māc. Rautenšilda stāstījums: „Kā students strādāju, lai pelnītu studijām naudu. Darbus kārtoja kāds vīrs, kas reizē rakstīja, sarunājās pa telefonu, deva rīkojumus darbiniekiem un sarunājās ar apmeklētājiem. Tas bija Krolls, sen." Kāds K. K., N. Y., uztraucas par Kr. veikto mūža darbu. Bet gluži, kā māc. Rautenšilds, arī es reiz strādāju pie Kr. Tas bija Pirmā pasaules kaŗa laikā latviešu bēgļu palīdzības biedrībā „Dzimtene", kur Kr. bija darbvedis. Es nekad neaizmirsīšu viņa darba jaudu un ārkārtīgi lielo uzupurēšanos bēgļu labā. To atcerēsies visi tie bēgļu tūkstoši, kas gāja caur viņa rokām. To viņš nemaz nav savā intervijā pieminējis, tāpat kā to, ka viņš nodibināja Latvijas Vanagus, kur kā militārais vadītājs bija plkv. Lobe (Zviedrijā), ltn. Lukstiņš un Cekuls. Viens viņa „izlaistais" Vanags — Miķelsons — dzīvo Meivudā. Par Kr. darba cēlienu vēl var teikt ļoti daudz, ko viņš pats nav pateicis, bet viņa darbs latviešu labā dzimtenē un Čikāgā ir krietni vien liels. Cik ziņu, Kr. viens pats te veic vairāk nekā daudzas organizācijas, un viņš arī ir tas, kas nodibināja teātri, baletskolu, teātra studiju, sistēmatiski sarīko koncertus un lekcijas, kultūrfilmu izrādes.

Nezinu, ko savā dzīves gaitā darījis KK, lai viņš neslēpjas un pasaka. Varbūt viņa soma ir pilnāka? Tad es viņa priekšā noņemšu cepuri un zemu noliekšu galvu, kā to tagad daru O. Krolla priekšā.

A. Baltais, Čikāgā.

PATIESĪBAS LABĀ

Izlabojot un papildinot LA 13. nov. num. vēstulēs iespiestās manas rindas, gribu pateikt, ka Plaukst no jauna dzejas autors ir Arturs Kangars (tā saucas īsteni Mierinājums), bet ne es, jo ar dzejošanu neesmu nodarbojies.

J. M., Linkolnā

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Atcerēsimies trūkumcietējus Ziemassvētkos

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wright Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās
Ziedojumi atbrīvoti no ienākuma nodokļa

AR PAVALSTNIECĪBAS MAIŅU NEVAJADZĒTU PĀRSTEIGTIES

PAVALSTNIECĪBAS JAUTĀJUMA PRAKTISKĀ PUSE

Daudzkārtīgā atsaukšanās Londonas Avīzes „Lasītāju balsīs" uz jautājumu par pavalstniecības maiņu liecina, ka šis jautājums ir diezgan sasāpējis un, nav šaubu, ka trimdas laikam ieilgstot, tas arvienu smagāk gulsies uz mūsu apziņu. Ko darīt un kā rīkoties? Te svarīgas trīs pamatdomas: viena, ka mēs esam un paliksim latvieši, savās sirdīs nesot Latvijas brīvības ideju un cīņas garu; otra — rēķināšanās ar trimdas dzīves īstenību, kas mūs piespiež skatīties uz dzīvi praktiski, un trešā — kā jaunā, atbrīvotā Latvija skatīsies uz tiem tautiešiem, kas būs pārgājuši citā pavalstniecībā.

Domājot par dzīvi trimdā, jārēķinās ar to, ka cīņa par eksistenci piespiedīs mūsu tautiešus arvien vairāk pielāgoties vietējiem apstākļiem, un tas var ietekmēt asimilēšanās virzienā. Zviedrijā, piemēram, valsts dienestā ārzemnieks var būt tikai ar attiecīgu valsts iestāžu atļauju, kuŗa darba devējai iestādei ir jāatjauno ik 6 mēnešus. Protams, tas šai iestādei ir liels apgrūtinājums, un agri vai vēlu tā prasīs no sava darbinieka vai nu pieņemt Zviedrijas pavalstniecību, vai darbs būs jāatstāj. Bez tam pastāv vēl jūtama algas starpība. Un līdzīgi apstākļi būs arī citās valstīs, tā ka jārēķinās ar to, ka pavalstniecības maiņas skaits gadu no gada pieaugs.

Būtu jādomā arī par to, kādas formālitātes draud tādiem ārvalstu pavalstniecību pieņēmušiem tautiešiem, atgriežoties atbrīvotajā Latvijā. Pēc Latvijas likumiem, ikvienam tautietim var būt tikai viena pavalstniecība. Dabiski, ka pārbraucēju starpā būs tautieši, kas trimdā nebūs savu pavalstniecību mainījuši un laba tiesa tādu, kas to būs izdarījuši. Vai pārbraucējs būs bijis Meksikas, Kanadas, vai kādas citas valsts pavalstnieks — galvenais būs, vai viņam būs Latvijas dokumenti un vai viņš un viņa bērni runās latviešu valodu. Kad jau kāds tādā ceļā būs atgriezies, tad jautājums par viņa kādu citu pavalstniecību vairs nebūs tik akūts, un viņš varēs paziņot savai ārvalstij, ka ir atgriezies savā Latvijas pavalstniecībā. Likumi ir gan rakstīti dzīves normāliem apstākļiem, bet ārkārtēji apstākļi bieži vien piespiež likumu tulkot, piemērojoties šiem apstākļiem. Tas būs jāattiecina arī uz tiem, kas atgriezīsies dzimtenē. Domāju, ka šis būs vienkāršākais ceļš, kā izvairīties no lielām formālitātēm, kas skars ne tikvien pavalstniecības, bet arī mantojuma, nekustamu īpašumu un neskaitāmus citus jautājumus. Tātad, cerībā, ka visas šīs formālitātes varētu aiztaupīt, tautiešiem būtu jāgādā, lai viņu Latvijas personas dokumenti un pēc iespējas arī citi,kā īpašuma u. tml. būtu kārtībā, un kam tas tā nebūtu, dokumentu jautājumu arvienu būs iespējams nokārtot pienācīgās Latvijas pārstāvībās.

Kā jaunā, atbrīvotās Latvijas valdība skatīsies uz citā pavalstniecībā pārgājušiem, ir ļoti svarīgs apstāklis. Šai jaunai valdībai būs grūts uzdevums noskaidrot ikviena personību un atšķirt vēlamas personas no Latvijas ienaidniekiem. Jāpieņem, ka jaunā valdība būs samērā stipri nacionāla, un, droši vien, ne no trimdā dzīvojošiem. Un, ja nu pārbraucējam nebūs ārzemju pases, kas pierāda, ka viņš trimdas laikā ir stāvējis par Latvijas lietu, bet gan kāda „ceļojuma atļauja", tad tāds stāvoklis nebūs no patīkamiem, Un domāju arī, ka viens no iebraucējiem uzdotiem jautājumiem būs: ko tad jūs esat darījuši Latvijas atbrīvošanas labā?

Jārēķinās arī ar varbūtību, ka līdz ar pārbraucējiem no emigrācijas mēģinās iefiltrēties nevēlamas personas un te nu iebraucējam būs jāpierāda, ka viņš ir bijis uzticīgs nacionālai Latvijas valstij trimdas laikā.

Latviešu valodas jautājums, tā viegli pieejot, varētu izlikties mazāk nozīmīgs, jo kuŗš gan no mums nerunā latviski? Tomēr ir gadījumi, ka tautieši (agrākie emigranti) latviski runā ar grūtībām, bet bērnu starpā ir tādi, kas gandrīz vairs nemaz latviski neprot. Tādēļ jāsaka, ka ar ticību vien dzimteni neatgūsim — mums jāgādā, lai mēs par latviešiem arī paliekam un visiem spēkiem atbalstām cīņu par dzimtenes atgūšanu. Un to varam panākt ar starptautiski atzīto Latvijas iestāžu stiprināšanu.

Secinājums var būt tikai viens, un, proti, pēc iespējas no pavalstniecības maiņas atturēties. Mūsu lietai ticam ne tikvien mēs paši, bet arī dēmokratiskās lielvalstis, un tās atzīst arī mūsu ārzemju pases kā mūsu neatkarīgās valsts dokumentu. Tādēļ mums pašiem neatkarīgās valsts ideja jāglabā ne vien savās sirdīs, bet arī tas jādemonstrē uz āerieni, cik nu tas stāv mūsu spēkos.

E. Z.

TRIMDAS

SAULAINAS UN ĒNAS PUSES

KLUSAS PĀRDOMAS PAR IKDIENIŠĶIEM NOTIKUMIEM

Paulis Feka bija ugunsdzēsējs kādā Jaunmeksikas pilsētiņā. Kādas vainas dēļ pilsētas tēvi Pauli atlaida no amata. Pēc atlaišanas P. pieprasījis no pašvaldības vēl algu par 10 dienām, jo, lūk, viņš esot tāds pakurls un neizpratis, ka ir atlaists. Domājis, ka joprojām esot amatā, tamdēļ pa šo laiku viņam arī jāsaņemot aldziņa.

Vai līdzīgi nav ar mūsu saeimas bij. deputātiem un bij. partiju līderiem? Vairums no viņiem vēl arvienu neizprot, ka viņu godība jau sen beigusies, bet joprojām turpina šiverēties latviešu tautas vārdā. Kad tikai kādreiz vēl neuzstāda tautai rēķinu par savu neatlaidīgo darbošanos . . .

*

Ja jau Marisa Vētras operas aizkulišu „Baltais nams" samērā tik īsā laikā izpārdots, tad īsts „kases gabals" grāmatu galdiem, šķiet, būs viņa jaunākā grāmata „Karaļa viesis",no kuŗas autors, viesojoties Čikāgā, nolasīja vairākus fragmentus, kas bija īsti dzīves aizkulišu šedevri. Piemēram, skicē par sūtni Zviedrijā, nelaiķi Salno, dzirdējām: Latvijas sūtniecību Stokholmā slēdza, bet sūtnis rīkoja diplomātiskās pieņemšanas, kuŗās latvju bēgļiem gan nebija vietas. Sūtnis ketavejā un svītrainās biksēs barojās pie sava galda, jo ar zemūdeni „Spīdola" uz Londonu izvestā Latvijas zelta pietika ilgākam laikam."

Diezin, vai Eiropas Balsij arī šādas ziņas nevajadzētu pārraidīt uz dzimteni? Nesenā pagātne liecina, ka tas arī varētu notikt, ja vien ar to varētu atspēlēties kādam, uz kuŗa zobs un kuŗa vairs nava . . .

Kursiķis

IEGUVUŠAS MĀSAS TIESĪBAS

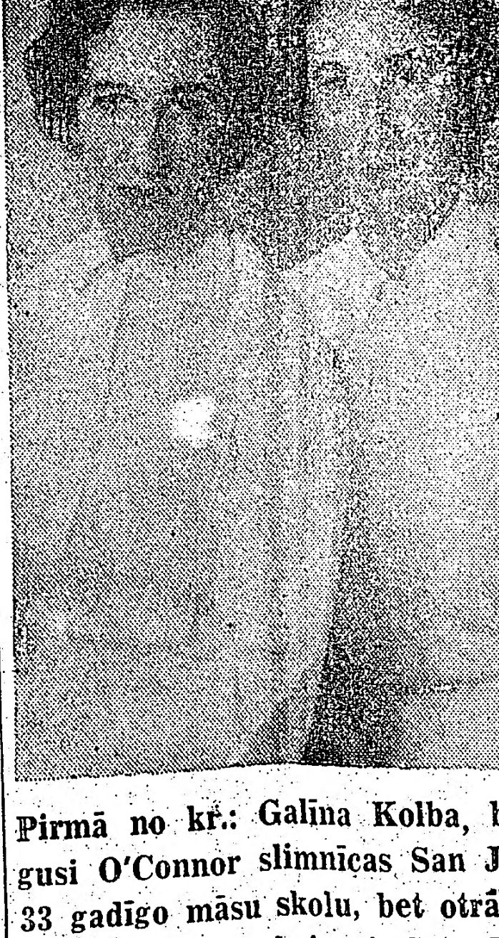

Pirmā no kr.: Galiņa Kolba, beigusi O'Connor slimnīcas San José 33 gadīgo māsu skolu, bet otrā — Tamāra Kolba beigusi San José valsts slimnīcas 3-gadīgo māsu skolu. Abas izturējušas Kalifornijas valsts pārbaudījumus, iegūstot žēlsirdīgo māsu tiesības.

LATVIEŠU AGRONOMU INTERESE

PAR SAVU ARODU NAV ZUDUSI

Ka arī vecāku cilvēku dzīve nav bez savas nākotnes un darba izredzēm, to labi pierādījis Kārlis Krūmiņš, kas jau pārsniedzis 65 gadu robežu un rosīgi turpina strādāt savā dārzsaimniecībā Grand Rapidu apkaimē. K. Krūmiņa dārzsaimniecības farma nav liela, tikai 4,2 akri, bet ar tiem viņš licis pamatu savai aveņu plantācijai un šo ražošanas nozari viņš nodomājis tuvākos gados vēl paplašināt. Saprotams, nav atstātas novārtā arī citas kultūras, bet galvenais uzsvars likts uz avenēm. Praksē pierādījies, ka tās dod labu ražu un pūles pilnam atmaksājas. Piezīmējams, ka dārzsaimniecības gabalu līdz ar pilnīgi jaunu dzīvojamo māju K. Krūmiņš ieguvis par 13.000 dolariem.

Sakarā ar latviešu agronomu Mičigēnas kopas rudens sanāksmi notika arī K. Krūmiņa dārzsaimniecības apskate, pie kam mūsu agronomi centīgā zemes rūķa un viņa ģimenes locekļu darbu vērtēja visai atzinīgi. Sanāksmes laikā bijušais Latgales novada mazpulku inspektors agr. Fr. Butners stāstīja par saviem piedzīvojumiem un pieredzi kādā tītaru farmā Minesotā, kur tas pavadījis apm. 2 gadus. Pats šis lielās tītaru farmas īpašnieks izrādījis pret savu darbu ārkārtīgu interesi, sekojis visādiem pētījumiem, interesējies par visu, kas parādās žurnālos un grāmatās un tāpat paša pētījumus nekavējoties licis lietā. Agr. Fr. Butners pastāstīja, ka gaļas tītarus parasti audzē līdz sešiem mēnešiem un tad laiž tirgū, jo ilgāk barot neatmaksājoties. Cenas parasti visaugstākās esot novembŗa mēneša otrā pusē un uz Ziemassvētkiem. Pievērsties sākumā tītaru audzēšanai plašos apmēros referents neieteic, jo tas prasot lielu kapitāla ieguldījumu telpu izbūvei, cāļu iegādei, speciālai barībai un inventāram. Sākot saimniekošanu ar mazāku putnu skaitu, dažādu nelabvēlīgu apstākļu gadījumā (epidēmiskas slimības, straujā cenu slīdēšana u. c.) īpašnieks esot pasargāts no lielākiem zaudējumiem. Referāts bija ļoti labi sagatavots, rūpīgi pārdomāts un savu stāstījumu agr. Fr. Butners ilustrēja ar pašizgatavotiem tītaru telpu un barošanas ierīču modeļiem. Šinīs dienās, kā zināms, pagāja arī 25 gadi, kopš nodibinājās pirmais mazpulks Ezerē, un, to atceroties, referents pastāstīja dažus interesantus epizodus par Latvijas mazpulku dzīvi un veidošanos. Bija arī jautājumi un pārrunas, kas skāra dažas praktiskas saimniekošanas iespējas un organizācijas dabas jautājumus. Sanāksmi vadīja Latvijas agronomu biedrības vicepriekšsēdis agr. K. V. Liepiņš no Grand Hevenas un tajā piedalījās 9 agronomi un 10 interesenti. Pirmā šī gada sanāksme notika vasarā agr. P. Finartija saimniecībā, 40 jūdžu no Grand Rapidiem, un tā bija apvienota ar lauksaimnieku dienu.

V. Zirnītis

SKOLOTĀJA JUBILEJA

13. novembrī uz 50 mūža gadiem uun 20 gadiem skolas darbā atskatījās Vienības draudzes svētdienas skolas pārzinis Arvids Lapsiņš. Šinī sakarā īsi pirms mācību sākuma viņu uzrunāja skolot. P. Kļaviņš, bet skolniece Ilze Āriņa ar vārdiem „Daudz baltu dieniņu". . . pasniedza ziedu velti. Īsā atbildes runā jūbilārs pasvītroja, ka gaišu un skaistu dzīvi viņam sagādājusi skolu jaunatne, un, sējot izglītības sēklu tautā, viņš dažados Latvijas novados ieguvis daudz draugu. Svētdien, 14. novembrī pie gaviļnieka viņa mājās pulcējās liels draugu un paziņu pulks, kur īsu svētbrīdi noturēja māc. J. Lazda, bet no Latviešu biedrības sveicināja biedrības priekšnieks O. Leimanis, izceļot jubilāra sabiedriskā darba rosmi. Bija daudz ziedu un dāvanu. A. Lapsiņš dzimis Zemgalē, Bukaišu pag., beidzis Jelgavas centrālo skolotāju institūtu un strādājis par skolotāju un skolas pārzini dažados mūsu dzimtenes novados.

BALTIJAS TAUTU LITERĀRĀ PĒCPUSDIENA

ir pirmais tāda veida sarīkojums Kanadā, tādēļ, cerams, tā modinās interesi mūsu sabiedrībā. Tā notiks Toronto, Sv. Andreja baznīcas zālē, svētdien, 28. novembrī, pl. 5,30 p. p.

LIETUVIEŠU LITERĀTŪAS DARBI ANGĻU VALODĀ

Vairāki lietuviešu jaunākās literātūras darbi pārtulkoti angļu valodā. To starpā ir V. Ramona „Krusti", kas tulkots arī latviski, un A. Landsberga „Ceļojums", kas ieguvis literātūras prēmiju.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGĀ

● Čikāgas Latviešu teātris atklāj sesonu ar zviedru rakstnieka Chorella jauno lugu 2 cēlienos (6 ainās) Fābiāns atveŗ vārtus. Līdz ar to šī luga piedzīvo savu pirmizrādi latviešu valodā. Lugu tulkojis dzejnieks Fricis Dziesma. To iestudējis rež. Kārlis Dzelde, bet dekorāciju metus devis dekorātors Arnolds Sildegs. Lugā galvenā loma atrodas Valža Hermaņa rokās.

Autors par lugu saka: Šis ir tas vienkāršais stāsts par vīru, kas savas dzīves pievakarē pēkšņi atceras, ka reiz bijis jauns". . .

Lugu izādīs „Hull House", 800 S. Halsted St., sestdien, 27. novembrī, plkst. 7,30, un svētdien, 28. novembrī, plkst. 7 vak. Biļetes var iepriekš pasūtināt darbdienu vak. no pl. 7—9 pa tālr. MOnroe 6 - 5399. Izrāžu dienās kase atvērta stundu pirms sākuma.

● Latvijas Sarkanā Krusta draugu kopa Čikāgā sarīko otrdien, 30. novembrī, plkst. 7,30 vakarā, „Hull House", 800 S. Halsted St., zv. adv. Jēkaba Kalniņa priekšlasījumu par svarīgu dzīves jautājumu: Veselības apdrošināšana negadījumos. Pēc referāta lektors dos paskaidrojumus un praktiskus norādījumus. Ieeja pret ziedojumiem.

● Čikāgas Latviešu studentu gada svētku sarīkojums 4. dec., pl. 7,30 vakarā patīkamajās un latviešu gaumei piemērotajās „Danish Glee Club" telpās, 1641 N. Rockvell ielā. Programmā T. Kuškevica akadēmiskā runa, režisora Māra Ubāna un pianistes Marutas Ludekas - Sinepas priekšnesumi.

Pēc priekšnesumiem laba deju mūzika. Interesanti iekārtotajās pagraba telpās būs dabūjami atspirdzinājumi. Galdiņi rezervējami pie ieejas. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 99 centiem.

● Elzas Žebranskas koncerts notiks sestdien, 1955. g. 19. februārī, plkst. 7.30 vakarā, Hull Houses lielajā Bowen zālē. Pavadīs V. Dobrovoļskis. Vietas numurētas. Būs derīgi pieteiktie abonenti. Biļetes jau var pasūtināt pa tālruni MO 6-5399.

● Visjaunākās grāmatas un notis dabūjamas Otto Krolla grāmatu galdā. Izsūta arī pa pastu. Pieņem sludinājumus periodiskiem izdevumiem. Organizācijām atlaide. Zvanīt no pl. 7—9 vak. pa tālr. MOnroe 6-5399.

KALAMAZŪ

● Kalamazū Latviešu jaunatnes kopa sava enerģiskā priekšnieka Aivara Ruņģa vadībā bija sarīkojusi 13. novembrī jauki izdevušos Raiņa atceres vakaru. Īsā referātā rakstnieks Jānis Veselis raksturoja Raini kā ideju dzejnieku ar ļoti spēcīgu māksliniecisko formu, kas bijis spilgtākais mūsu tautas brīvības centienu izteicējs un arī cilvēces un mūžības problēmu risinātājs.

Paši jaunieši sniedza Raiņa darbu paraugus: Ilze Brože un Alfrēds Minka deklamēja, Valija Melliņa dziedāja kompozicijas ar Raiņa tekstu, jauniešu grupa — Rūta Lapsa, Maija Rāva, Biruta Jansone, Lalita Lāce un Māra Lāce — tēloja fragmentu no Raiņa Daugavas. Kalamazū dzīvojošie aktieŗi Gallija Sildega un Richards Rollis sniedza Jāzepa un Dinas dialogu.

Visi dalībnieki bija gatavojušies ļoti sirsnīgi, vakars bija mākslinieciski labi noskaņots un atstāja dziļu iespaidu.

Paldies rīkotājiem! L. P.

GRAND HEVENA (MICH.)

Grand Hevenas latviešu skola arī šogad rīkoja Lāčplēšu sumināšanu Sv. Paula baznīcas zālē 13. novembŗa vakarā. To ar uzrunu atklāja skolas priekšnieks agr. K. V. Liepiņš, izceļot trīs kāpienus pretim brīvībai, kad latviešu tauta no nebrīvības nostājās uz vēstures skatuves un Latvija kļuva neatkarīga valsts. Pēc uzrunas kuplais klausītāju pulks nodziedāja mūsu valsts himnu. Tad par atbrīvošanas cīņām un šo cīņu atsevišķiem epizodiem runāja to dalībnieks A. Eversons, sevišķi pasvītrojot un izceļot jaunatnes patriotismu un uzupurēšanos. Jaunieši klausījās ar dziļu interesi. Marta Grundule iepriecināja ar piemērotām deklamācijām un nodziedātu tautas dziesmu. Visai gaumīgu dekorējumu bija veicis arch. Kr. Grants ar kundzi architekti. Sevišķi patīkami atzīmēt jaunatnes lielo atsaucību šāda veida sarīkojumiem.

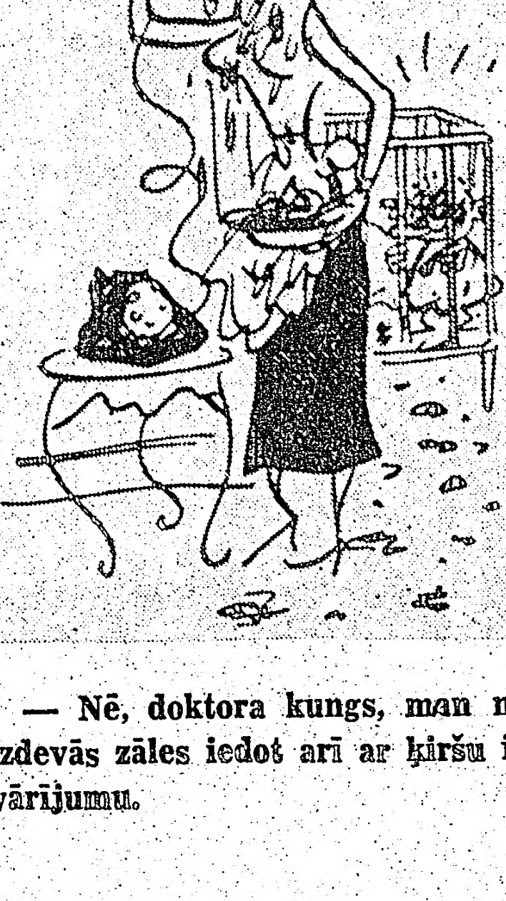

— Nē, doktora kungs, man neizdevās zāles iedot arī ar ķiršu ievārījumu.

GRAND RAPIDI (MICH.)

◉ Vienības draudzes svētdienas skolā mācības uz vecāku vēlēšanos turpmāk notiks sestdienās no pl. 2—5 p. p. tanīs pašās telpās.

◉ 15. novembrī Mičigenā sākās briežu medību sezona, kas skaitās liels notikums visos iedzīvotāju slāņos. Dažs paņem pāris dienas atvaļinājuma, cits vienkārši izpaliek no darba vai iekārto savas gaitas tā, lai varētu traukties mašīnā ziemeļu virzienā un izmēģināt laimi lielajos mežos. Atzīmējams, ka galvenie medību rajoni atrodas apm. 200 jūdžu ziemeļos no Grand Rapidiem. Vietējie laikraksti bija aplēsuši, ka šinī laikā uz medību vietu dosies apm. 20. 000 mašīnu, un drīz vien bija pierādījusies šī pareģojuma patiesība, jo uz galvenā ceļa radies 16 jūdžu gaŗš mašīnu sastrēgums. Vispratīgāki tomēr darījis Pēteris Renčis no Grand Rapidiem. Viņš nobraucis tikai nedaudz vairāk par pussimts jūdzēm un, lai varētu medīt savrup un būtu arī pasargāts no pārējo mednieku skrošu lietus, izraudzījis šim nolūkam nelielu jaunaudzi. P. Rencim smaidījusi laime: viņš nogāzis varenu briedi un atgriezies Grand Rapidos jau pl. 10,30, tikai 3 ar pus stundas pēc medību sezonas atklāšanas. Daudzi apgalvojuši, ka tas bijis pirmais nošautais briedis šinī sezonā. Kādā amerikāņu žurnālā bija lasāms, ka pagājušā gadā medību sezonā nošauti pavisam ap 2000 cilvēku. Liekas, šogad šis skaits nebūs mazāks.

◉ Šinī gadā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes palīdzības komiteja bija noorganizējusi ziedojumu vākšanu ar sarakstiem par labu slimiem, darba nespējīgiem un materiālās grūtībās nonākušiem tautiešiem Vācijā un šeit. Pavisam tika savākts 346.60, plūs kāda dievkalpojuma kollekte $391,03. No pēdējās summas izlietots pabalstiem uz vietas 135 dol., uz Vāciju un Franciju nosūtīti $250, pie kam Augustdorfas draudzei vien sadalīšanai 200 dol. Par ziedojumiem saņemtas daudzas pateicības vēstules.

◉ Skrundas skautu un gaidu vienības 12. novembrī bija rīkojušas kopēju Mārtiņu vakaru Latviešu biedrības telpās. To ar uzrunu atklāja skautu vadītājs A. Grigors, pēc kam amerikāņu skautu apgabala stāba darbinieki Šelbijs un Formans vecāku padomes priekšsēdim arch. J. Leimanim pasniedza gada darbības atlauju. Referātu par Mārtiņa dienas tradicijām lasīja gaidu vadītāja Z. Lapsiņa. Ieradās arī ķekatnieki, pie kam par labākiem atzina māsu Māras un Edītes Jirgensonu kostimus. Dižskauti demonstrēja filmu no skautu lielās Rīgas nometnes.

◉ 13. novembrī Daugavas Vanagu apvienība Grand Rapidos bija rīkojusi Lāčplēšu, Latvijas armijas dibināšanas atceri un kaŗa invalidu godināšanu, ko ievadīja apvienības priekšnieka J. Sproģa uzruna un kopīgi nodziedātā Daugavas Vanagu dziesma. Šim gadījumam visai piemērotu runu teica atbrīvošanas cīņu dalībnieks Kārlis Dzirkalis no Čikāgas. Viņš pasvītroja, ka mūsu cīnītāju stāja visos laikmetos bijusi apbalvota ar latvisku sīkstumu un augstu morāli, kāda tā jāpatur arī nākotnē. Kritušos varoņus godināja ar īsu klusuma brīdi. Par godinājumu Lāčplēšu saimei pateicās LKOK R. Vēliņš, bet Maija Roziņa nodeklamēja pāris šim gadījumam piemērotu dzejoļu. Dalībnieku šinī svētku aktā nebija visai daudz. Bija ieradies arī latviešu veco strēlnieku tēvs J. Goldmanis. Sekoja Daugavas Vanagu Mārtiņu sarīkojums, kas bija labi apmeklēts.

◉ Čikāgas latviešu teātris ar lugu Fabians atveŗ vārtus 11. decembrī viesosies Grand Rapidos, rež. K. Dzelde. Pašu mājas teātra kopa pašreiz sagatavo rež. N. Šubina vadībā J. Lejiņa Nebrauc tik dikti. Šīs lugas izrāde varēs notikt nākošajā gadā. V. Z.

REĀLAIS PACIFISMS

Pacifisms jeb pretestība kaŗam, mūs vedina uz domām par kādas lielvalsts piekopto miera ofensīvu. Arī „reālā" politika mums zināma no dažu lielvalstu nostājas politiskā laukā. Ja šo kustību ved sakarā ar kristietību, cīņu par tautu ilgoto mieru (to saistot ar brīvības saglabāšanu), cīņu pret cilvēku un tautu garīgo un materiālo verdzību, tad būtu laiks pie šīs strāvas arī pakavēties.

Bieži dzirdēto Padomju „miera kampaņu", šķiet, brīvās pasaules likteņu noteicēji ir uztvēruši un novērtējuši kā negātīvu. Tā vietā starp Rietumu ticīgiem pēdējā laikā izplatās reāla jeb kristiešu pacifisma mācība, kas paspējusi laist dziļas saknes jau dažā labā spēcīgā Rietumu konfesijā. Pacifisma mācība pazīstama jau sen. Taču pēdējos gados to par jaunu uzsildījusi Indijas Nehru politiskā gudrība. Pacifisma atbalstītāji vienojušies par Baznīcas miera misiju. Daudzi šīs misijas locekļi ir vēlami Padomju Savienības, sarkanās Ķīnas us satelitu viesi. Gribas ticēt, ka tie nav Padomju organizētās miera kampaņas locekļi, taču šīs misijas nepretošanās gars lej ūdeņus uz komūnistu dzirnavām. Šo kustību atbalsta vairākas konfesijas, dažādas miera kopības (starp tām baptistu pacifistu kopība — Baptist Pacifist Fellowship un luterāņu miera kopība — Lutheran Peace Fellowship) un vairākas kristiešu biedrības ar miera, draugu un izlīguma nosaukumu. Un nav jau izslēgts, ka šajās „miera" un „draugu" grupās nedarbojas līdz arī laba daļa „tovarišču".

Pacifistu doma ir: mēs stāvam morālā tukšuma un iznīcības kaŗa priekšā (vai to nav jau panākuši „izlīguma" ļaudis?); jāpretojas kaŗam, jo tas nesot daudz netikumu un izraisot turpmākos kaŗus (tātad kaŗam jānāk); tam, kaz sobenu izvilcis no maksts, pašam jākrīt par upuri (to derētu iegaumēt komūnistiem, kas zobenu jau sen laiž darbā); nav jāpretojas ļaunumam, bet jāmīlē savs ienaidnieks, pat, ja viņš darītu ļaunu; ļauna darītājs pārveidojams ar labu, ne ar atmaksas sodu. Pacifisti deklarē, ka kaŗa gadījumā Kristus sekotājiem jāliedzas atņemt citiem „Dieva bērniem" dzīvību (sarkanarmiešiem?) Bruņošanās, pat sevis aizsardzībai,nav attaisnojama, jo kaŗš esot lielāks ļaunums kā pagaidu „kapitulācija" tiranna varai. Tā kā „miers ir Dieva griba", tad pasaulei ir jāatbruņojas. Miers panākams tikai ar padevību, ticību Dievam, mīlestību, taisnīgumu, pārliecināšanu un grēku nožēlošanu (ne jau komūnistiem, bet ticīgiem). Baznīcu miera misijas 2. sēj. I izdevums vēstī par misijas darbu, nosoda tos, kas apspieda „tautas" valdības Britu Gviānā un Gvatemalā, nosoda amerikāņu admirāii Radklifu, kas frančiem Indoķīnā bija piedāvājis A-bumbu cīņā pret komūnistiem. Taču miera misijas darbos komūnistu briesmu darbi visā pasaulē nav atraduši neviena nosodoša vārda, bet — padošanās komūnistu likumiem, brutālā un neatlaidīgā Padomju varmācība, kapitulācija tirannijai iespiesta pēdiņās, it kā tas tā būtu tikai izbazūnēts. Tieši tas liek domāt, ka šai misijai piekārta sarkanā „miera" ēsma.

K. LONSDALES PRIEKŠLASĪJUMS

Karaliskā Ontario mūzeja telpās Toronto, Draugu biedrība sarīkoja priekšlasījumu par pacifismu. Lekciju ap 300 klausītājiem nolasīja Londonas (Anglijā) zinātniece, karāliskās b-bas locekle, miera misijas dalībniece, kvēkere K. Lonsdale, kas 1951. g. bijusi Maskavā. Attiecībā uz pacifismu runātāja paziņo, ka Padomju Savienība „jāpārliecina" par Rietumu miera gribu. Netika jau noliegts, ka tur nevarētu būt arī labāki apstākļi, taču ļaudīm tur jāpacieśoties un — jālūdzot Dievs (vai nav jau diezgan lūgts ne tikai Dievs, bet arī apellēts pie kristiešu palīdzības?). Gan jau ar laiku tur esošie vēl dzīvi palikušie kristieši, tad sasniegšot labākus dzīves apstākļus. Jāatmet bruņošanās, pie kam Rietumiem tas būtu jādara pirmiem, tā rādot piemēru komūnistiem (kas tad Rietumu ļaudis varētu noklāt ar cepurēm vien). Bruņošanās lielos izdevumus varētu lietderīgāki izlietot tautu labklājības celšanai. Labais cilvēkam neesot uzspiežams ar varu. Formozai jākļūstot (gan ne ar vardarbību) sarkanās Ķīnas sastāvdaļai, jo Formoza taču reiz piederējusi pie Ķīnas. Komūnistu Ķīna jāuzņem Apvienotajās Nācijās (nav arī dzirdēts, ka laba sabiedrība izvēlas nekrietnus locekļus). Arī Padomijā notiekot morālā audzināšana, mācot taču bērnus mīlēt citus cilvēkus. Šo cilvēku mīlestību var raksturot komūnistu izglītības ministra izteiciens: „Mēs mācām mīlēt tos, kas mīl mūsu dzimteni." Maskavā referente konstatējusi, ka arī turienes baptistu mācītājiem līdzīgi miera uzskati kā viņai.

Priekšlasījumā sniegtie lektores atzinumi, tāpat kā krievu komisāra „gudrā" atbilde (kuŗā netika tikai pateikts, ka komūnisti māca nīst tos, kas nemīl „plašo dzimteni") tika uzņemti skaļiem aplausiem.

Par cik pacifisms pieņemams apspiestām tautām un mums, lai spriež lasītāji. Taču viņu izmisuma un gļēvulības sēkla ir auglīga. Cilvēki, kas izjutuši komūnistu nežēlību un necilvēcību, dabiski izjūt Kristus mācībā cieņu un glābiņu, jo divu pasaules uzskatu cīņu tie ieskata kā gaišo un tumšo spēku cīņu. Bet kā to uzņem pārējā kristīgā pasaule?

ATREFERĒJUMS KANADIEŠU LAIKRAKSTĀ

Pasaules baznīcu sanāksmes (Evanstonā) gaitas atreferējumā Toronto kanadiešu laikrakstā gan tika iztirzāta kāda grāmata, kuŗā noniecināta Kristus personība. Kā kristietim man kauns to atreferēt, jo iztirzājums izklausās kā komūnistu propaganda pret reliģiju. Turpretim nekur kanadiešu laikrakstos neatradu norādījumu, ka sanāksmei būtu iesniegti un tur apspriesti Padomju apspiesto tautu brīvo pārstāvju iesniegtie protesti par ticības un cilvēku tiesību apgānīšanu. Un tas notiek kristiešu sanāksmē! Tā vien šķiet, ka kristietības, kas sludina līdzcietību, nemaz pasaulē vairs nav, bet tur valda liekulība. Ne par velti avis sāk atrauties no saviem garīgajiem ganiem, baznīcas tukšojas. Un ja latviešu draudzēs vēl ir dievlūdzēji, tad tāpēc, ka mēs vēl ticam, gribam ticēt Kristus mācībai, ka mūsu baznīcās vēl piemin dzimtenes vārdu, tur skan mūsu mātes valoda. Ja mūsu ticība nesaistītos ar cerībām, tukšotos arī mūsu dievnami, jo mēs atskārstam, ka pasaule vairs neiet Kristus mācības ceļu, kas nosoda ļaunumu, varmācību. Vai arī tā būtu „reālā" kristietība? Bet ja kristietība ies līdzšinējo nepretošanās ļaunumam ceļu, tad cilvēce kā šaipus, tā viņpus dzelzs aizkara kļūs vēl neticīgāka. Būs grūtāk Kristus mācībai atgriezt tos, kas Kristum bija paļāvušies, bet kuŗus kristīgā pasaule bija pametusi un aizmirsusi viņu grūtajās dienās, nekā pievērst Kristum mežoņus, kam Kristus mācība ir sveša. Un ja Kristus mācības sludinātāji darbos pierādīs, ka viņi paši neseko šai mācībai, ja viņi tiks atzīti par viltus praviešiem, cietīs arī reliģija. Tas būs Rietumu civilizācijas gals. Vai kristietība savā padevībā nav gājusi jau par tālu? Nesen Toronto notika luterāņu garīgo pārstāvju sanāksme. Šaipus dzelzs aizkara mīt 60 miljonu luterāņu, viņā pusē 20 miljonu. Taču brīvās pasaules luterieši bija aizmirsuši pat nosodīt to iekārtu, zem kuŗas cieš ceturtā daļa ticības brāļu un māsu. Vai neesam kļuvuši jau mazdūšīgi? Vai Kristus mācības sludinātāji paši nesēj neticības sēklu?

Pēc Otrā pasaules kaŗa tiesāja kaŗa noziedzniekus, ko par tādiem bieži (militāristus) izveidoja kaŗa radītie apstākļi. Bet kas tiesās vēl smagākus miera laika noziedzniekus un lētticīgos? Pagaidām gan pirmajiem ir drošs patvērums Rietumu pasaulē. Bet vēlāk? Ja cilvēce ies līdzšinējo patmīlības ceļu, tad likteņa rokai mums neizbēgt. Taču dzīviem vēl esot, mums jāpazīst ne tikai tiešie pasaules apdraudētāji, bet arī tie, kuŗu mērķi stāv tiem tuvu — savas pagaidu drošības dēļ.

Trimdinieks

REITERA KOŖA JAUNIESTUDĒJUMI

Latvian Music skaņu plašu atskaņojums Grand Rapidu (Mičigānā) radiofonā WGRD, svētdien, 28. novembrī, plkst. 3 līdz 3,30 pēc pusdienas (pēc vietējā laika). Uztvērēja skala 1410.

Atskaņos: Senatne — E. Dārziņš, Bērzi — H. Pavasars, Svešumā klīstot — A. Kalniņš, Pavasara jausma — P. Barisons, Aiz krūmiņa, aiz vējiņa — J. Graubiņš, Alutiņš bāleliņš — J. Graubiņš, Jāņu vakars — E. Melngailis, Solo — E. Ziverte un V. Brodiņa.

18. NOVEMBRIS INDIĀNĀPOLĒ

Indiānāpoles tautieši mūsu valsts neatkarības dienu atzīmēja sestdien, 13. novembrī. Apm. 450 apmeklētāju bija pulcējušies Indiānas Latviešu biedrības rīkotajā Latvijas valsts 36 gadu dibināšanas atceres aktā St. John's reformātu baznīcas sarīkojumu zālē Indiānāpolē. Atceres aktu atklāja ILB pr-ks K. Kārkliņš, minot, ka trimdas apstākļos 18. novembŗa akts ir it kā junda, kuŗā mēs varam saskatīt un saskaitīt tos, kas palikuši uzticīgi karogam, paceltam tautas brīvībai pirmoreiz pirms 36 gadiem, 1918. gada 18. novembrī. Ar klusuma brīdi godināja tos, kuŗi dzīvību likuši ķīlā par savu valsti un par savu tautu. Izskanot ASV un Latvijas himnām, mag. oec. J. Labsvīrs svētku runā īsumā pakavējās pie tiem priekšnoteikumiem, kuŗiem sekoja brīvās Latvijas nodibināšanās. Runātājs piezīmēja, ka brīvi gan mēs esam bijuši tikai 20 gadu. Pārējais laiks latviešu tautas dzīvē pilns traģisma un sāpju. Pieskaroties pašreizējam politiskajam stāvoklim, runātājs konstatēja, ka vienīgi ASV valdība un arī sabiedriskā doma izprot komūnismu un stāv aiz mums. Anglijas un Francijas nostāju neesam sapratuši un arī to nesapratīsim. Čerčils un Mendess - Franss nemēģina savām tautām norādīt uz komūnisma briesmām. Runātājs uzaicināja klātesošos turēties pie kopības, jo kopībā ir mūsu spēks saglabāt sevi Latvijai un būt arī gataviem par to cīnīties.

No Latvijas kaimiņiem sveicienus nodeva Indiānāpoles igauņu kolonijas pārstāvis.

Akta mūzikālajā daļā vijolnieks V. Ziedonis sniedza vairākus latvju mūzikas vijoles solo gabalus pianista V. Meļka pavadījumā. Arī Indiānas Latviešu biedrības jaukts koris V. Meļka vadībā sniedza svētku gadījumam piemērotu dziesmu virkni. Priekšnesumus noslēdza ILB tautas deju kopa.

Akta vajadzībām gaumīgus un piemērotus dekorējumus bija veicis Roberts Vanags, ziedojot daudz stundu no sava brīvā laika.

Pēc akta apmeklētāji varēja pakavēties pie tases kafijas, iegūt dažu skaistu rokdarbu ILB dāmu komitejas rīkotajā bazarā, vai arī pamēģināt soļot dejas taktī

Valsts dibināšanas atcerei veltētie dievkalpojumi notika 14. novembrī.

A. B.

CEĻA VĀRDI

Tad es zaudēju savu godu, kad es ļauni runāju un uzklausu vēl ļaunākas runas.

*

Asinis var mantot, tikumu iegūt.

*

Kas spļauj pret debesīm, tā spļāviens ķeŗ paša seju.

Spāniešu sakāmvārdi

*

Izsargies sarunās bieži un pārmērīgi runāt par saviem darbiem un pārciestām briesmām, jo citiem nav tik patīkami kā tev atcerēties to, kas tev gadījies.

Epiktets

*

Ja tu ko dari aiz savas pārliecības, ka tam tā jābūt, nebaidies no tā, ka lielais pūlis par to domā citādi.

Epiktets

T. Puisāns

TORONTO UNIVERSITĀTE GODINA FILOZOFU

IMMANUELU KANTU

Toronto universitāte, godinot Immanuela Kanta piemiņu, ir sarīkojusi lekciju ciklu viņa filozofijā. Lekcijas sāksies 24. novembrī Universitātes kollēdžā un turpināsies līdz 8. decembrim. Ieeja brīva.

I. KANTA DZĪVE

Šogad 12. februārī pagāja 150 gadu no brīža, kad slavenais vācu filozofs Immanuels Kants aizvēra acis uz mūžu. Dzimis 1724. gada 22. aprīlī Kēnigsbergā kā seglinieka dēls, viņš mantoja savu vecāku dievbijību, vienkāršību un pazemību, kas viņu pavadīja visu garo mūžu un spilgti atspoguļojās arī viņa darbos. Desmit gadu vecumā zēns iestājās tā sauktajā „Collegium Fredericianum", nolūkā studēt teoloģiju. Bet viņa uzmanību galvenokārt saistīja klasiskā literātūra, un rezultātā viņš sasniedza lielu meistarību latīņu valodā. 1740. g. Kants iestājās universitātē, galveno vērību veltījot fizikai un matēmatikai. Pēc tēva nāves jauneklis bija spiests studijas pārtraukt un pieņemt privātskolotāja vietu grāfa Kaiserlinga ģimenē. Tomēr viņš neatmeta domas par izglītības turpināšanu, un ar kāda drauga atbalstu studijas tika atjaunotas. 1755. gadā Kants ieguva doktora gradu, paliekot universitātes darbā kā privātdocents. No sākuma viņa lekcijas bija veltītas fizikai, pamazām pārslēdzoties uz filozofiju, un 1770. gadā Kants jau ieņēma profesora vietu pie loģikas un metafizikas katedras. Piecpadsmit gadu viņš bija strādājis par privātdocentu, atraidīdams katru profesora vietas piedāvājumu citās universitātēs.

KANTA FILOZOFIJA

1781. gadā parādījās atklātībā viņa galvenais darbs: „Tīrā prāta kritika". Grāmata radīja jaunu pagriezienu cilvēces domu gājienos. Ja bieži saka, ka ar Isāku Ņutonu sākās zinātnes laikmets pasaules vēsturē, tad ar Kantu sākās pasaulīgā prāta laikmets filozofijā. Līdz tam laikam valdošā kartesiānisma fiflozofija, kas sākās ar franču filozofu Renē Dekartu, tika norakstīta pagātnei. Filozofiskā sistēma, kuras kodolu varētu ietvert divos punktos: 1. Duālisms cilvēka dabā. Cilvēks sastāv no divām neatkarīgām substancēm: dvēseles vai prāta un miesas, kas viena otru nespēj ietekmēt. 2. Sakars starp miesu un dvēseli var notikt tikai tiešā Dieva ietekmē katrā atsevišķā gadījumā, attiecīgi pārveidojot vienu vai otru neatkarīgo substanci. Ar Kantu sākās kritiskā filozofija. Individs ir konkrēta, neatkarīga un viengabalaina būte, apveltīta ar apziņu, un ir pastāvīgā kontaktā ar apkārtni, veidojot no tās mazu daliņu. Individa attieksme pret dabu un apkārtni pamatojas uz viņa personisko pieredzi, tātad tā ir subjektīva. Tik tālu bija redzama angļu filozofa Loka un Leibnica ietekme. Tālāk Kants parādījās kā jauna ceļa gājējs.

Kritiskās filozofijas problēma ir pilnīga pieredzes analize tieši tādos apstākļos, kādos šī pieredze varēja notikt. Tāpēc vissvarīgākā cilvēkam ir viņa apziņa, kurā subjektīvā pieredze ir iespējama, un pieredzes daudzpusība visos sīkumos paturama kā viens liels komplekss, lai analize būtu pilnīga.

Kā redzams, Kants nolika cilvēci ārkārtīgi smagu problēmu priekšā un reizē arī pavēra vārtus individam pašam uz sevi. Viņš parādīja, ka individs var saprast sevi, kritiski analizējot savu pieredzi un saprotot sevi, viņš var saprast arī citu. Kaut kādi pārdabiski spēki šinī procesā nav vajadzīgi.

Kanta filozofija īsā laikā apceļoja pasauli un tika pieņemta tā laika augstākos sabiedrības slāņos. Uz Kēnigsbergu plūda studenti no visām pasaules malām, lai klausītos viņa lekcijas un prasītu padomus visās dzīves nozarēs. Kad Kants bija jau sasniedzis savas slavas kalngalus, 1792. gadā viņš nonāca konfliktā ar toreizējās Prūsijas luterāņu baznīcas vadību, jo augstākā garīdzniecība nevarēja atzīt Kanta idejas morāles jautājumos, kas galvenokārt bija bazētas uz prātu. Kad viņa grāmatas „Reliģija kailā prāta robežās" pirmā daļa tika iespiesta „Berlīnes žurnālā", otrās daļas publicēšanu aizliedza. Tomēr Kanta grāmata parādījās atklātībā Kēnigsbergā, radot ķēniņa Fridricha Vilhelma II nelabvēlību, un filozofam bija jāapsola, ka viņš nākotnē vairs nerakstīs un nerunās par reliģiskiem jautājumiem. Šis gadījums tik ļoti aizvainoja veco vīru, ka viņš pārrāva visas saites ar sabiedrību, pārtrauca visas lekcijas universitātē, neatteicās tikai no lekcijām loģikā un metafizikā plašākai Kēnigsbergas sabiedrībai.

Ar šo brīdi sākās arī viņa garaspēju atplūdi. Viņa tā laika raksti un runas bija iepriekšteiktā atkārtojumi citos vārdos. Bet ar lielu dedzību viņš vēl arvienu pieturējās pie jaunības dienās pieņemtā darba plāna katrai atsevišķai dienai: celšanās pulksten piecos no rīta, tad divu stundu ilga lasīšana, publiska lekcija līdz pulksten desmitiem, pēc tam līdz vieniem kāda pasākta darba rakstīšana, pusdienas un īsa pastaiga. Pie šī plāna viņš pieturējās ar pulksteņa mēchanisma precīzitāti vairāk kā trīsdesmit gadu. Mūziku un dzeju viņš ignorēja, necieta arī draugu apmeklējumus, palikdams tomēr uzticams draugs visiem, kam viņš personīgi bija vajadzīgs. Dabas skaistumi filozofa dvēselei bija sveši, visattālākā vieta, ko viņš savā garajā mūžā bija apmeklējis, atradās četrdesmit kilometru ārpus Kēnigsbergas.

Beidzot fiziskais vājums pieņēmās, acis beidza skatīt gaismu, un 1804. gada 12. februārī Kants mira. Savos pēdējos vārdos viņš pateicās ārstam, kas viņu pastāvīgi bija apmeklējis, savam kalpotājam, kas nepārtraukti bija viņam kalpojis vairāk kā trīsdesmit gadu, un beigās viņš uzrunāja pasauli: „Manas jūtas vēl arvienu pieder tev, cilvēce." To teicis, viņš aizvēra acis.

Mirdza Kroņleja

18. NOVEMBRĪ

Iededzam sveces logos;
Tumsa lai atkāpjas naktī;
Gaismas uzvarai spožai
Pieminam dienu šo.

Zūdīšanās un šaubas
Bailes un māņu biedi
Izklīst, un dienas ausmu
Nekas vairs neaptumšo.

Cīņas un ticības simbols,
Latvju likteņu stunda
Cēlusies, dzīvo un esi,
Mūžībā vieta tev būs.

Nāves un dzīvības vītā
Visu dvēseļu jundā
Mostas ar jaunām skaņām
Zvani, kas nesarūs.

TOP RAIŅA KRAUKLĪTIS BOSTONĀ

Pirmizrāde 27. novembrī

Drīzi bostonieši redzēs Raiņa Kraukliti jaunā iestudējumā, ko 27. novembrī uzvedīs ALT Bostonas ansamblis. Režiju vada Reinis Birzgalis, kas izrādi dos jaunā uztverē.

„Svešzemnieka varas simbolizēs apspiedēji, kas nākuši no austrumiem, ieskaitot tos laikus, kad austrumu barbari bija Vidzemi izpostījuši tā, kā tur nedzirdēja gaili dziedam. Šādā veidā iestudētā izrāde saturā būs aktuālāka un arī interesantāka", paskaidro režisors. Par režijas labu izveidošanu nav ko šaubīties, jo Birzgalim aiz muguras ir vairāk kā 25 darba gadi uz skatuves.

Mēģinājumā, kas notiek DV zālē, ir liela dzīvība, manāma īsta skatuviska atmosfaira, kaut arī redzamas daudzas jaunas sejas, sevišķi statistos. Kāds tēlotājs brauc uz mēģinājumiem pat no Vusteras, kas ir ap 40 jūdžu tālu. Vairākās kareivju lomās redzamas arī dāmas, kas ar vairogiem un zobeniem izskatās ļoti kareivīgas. Redz arī tautu dēlus ar senlatviešu vairogiem, šķēpiem un arī austrumu varas pārstāvjus ar āziātu cepurēm — „puļķīšiem."

Tērpu krāsainība un ieroču daudzums ir tas, kas vispirms pārsteigs skatītājus. Kas tos visus varēja izgatavot? Izrādās, ka šo ieroču meistars ir neviens cits, kā pats režisors, kas arī zīmējis kostīmu metus. Vasarā, būdams bez darba, Birzgalis ierīkojis dzīvoklī īstu „arsenālu," kur izgatavojis 5 vairogus ar vara kalumiem, 29 saktas, 16 dunčus, 9 zobenus un 1400 kareklīšus bajāru tērpiem. Tērpus šūdinājuši arī paši aktieri, bet visvairāk Birzgaļa kundze un E. Pavāre.

Bāliņa tērpā Jānis Lejiņš izskatās, kā senlatviešu karalis, un ja viņš izietu tāds Bostonas ielās, viņu tur apbrīnotu un apjūsmotu, un droši vien par viņu avīzes tad rakstītu kā par karali...

„Es atceros, tas bija laikam ap 1923. g., kad Nacionālā teātrī uzveda Kraukliti un tajā es spēlēju līdzi," saka Jānis Lejiņš. „Esmu šeit vienīgais no toreizējā uzveduma dalībniekiem."

Stalts un majestātisks ir arī Jānis Miķelsons, kas no citiem atšķiras ar sarkanu apmetni, bet ciniskais austrumu despots jātēlo pašam režisoram.

Jādomā, ka izrāde skatītājam sagādās lielu nacionālu pārdzīvojumu, daudz lielāku, nekā tas bija brīvos laikos Latvijā, kad arī uzveda Kraukliti, bet kad skatītāji nebija vēl svešu varu upuris. Reizē pieminams, ka šī izrāde būs arī Raiņa piemiņas lielākais atceres notikums ASV.

O. Akmentiņš

Kanada iegūst pasaules preses ievērību

„Kanadas svara pieaugums pasaules notikumos kopā ar fainomenālu dabas bagātību un rūpniecības attīstību arvien vairāk un vairāk pievērš sev ievērību visos zemes lodes stūros," tā raksta Pēteris Dempsons laikrakstā „The Telegram", Toronto.

Preses ziņojumus par Kanadas rosību politiskā un rūpniecības laukā sniedz pāri par 75 korespondentiem, kuru biroji novietojušies Otavā. Tur tie vispirms var novērot, ko dara valdība, un informēties par svarīgu dabās bagātību, rūpniecības un veikalu attīstības gaitu.

Žurnālisti un žurnālistes, no kuriem septiņi visu pilnu darba laiku velti savu ārzemju laikrakstu labā, bet četri vai pieci citi šim uzdevumam ziedo daļu sava darba laika, ne vienmēr uzturas Otavā. Parlamenta sesiju starpbrīžos tie īpašos uzdevumos apceļo visu zemi.

Bez pašas Kanadas vēl septiņām valstīm tagad šeit ir savi pārstāvji. Pārstāvētas ir Britanija, Savienotās Valstis, Francija, Vācija, Pad. Savienība, Zviedrija un Šveice. Dienvidafrikas, Austrālijas, Jaunzēlandes un Īrijas laikraksti saņem regulāru informāciju no žurnālistiem, kas Kanadā pārstāv to intereses.

Visiem galveniem britu laikrakstiem ir savi pilnīgi vai pa daļai nodarbināti korespondenti Otavā. Tāpat rīkojās Dienvidafrikas, Austrālijas, Jaunzēlandes un Īrijas laikraksti. Savienoto Valstu prese ir visai labi reprezentēta. C. S.

HOTEĻI KANADĀ

Kanadā, uz iedzīvotāju lēšot, ir vairāk hoteļu telpu nekā Savienotajās Valstīs. Te ir pāri pa 3.500 moteļu (motoru hoteļu). Lielākam motelim Kanadā ir 78 istabas, bet caurmērā ir 15 līdz 20 istabu.

CS

Prof. Pēteris Ķiķauka

SVEŠO ĪPAŠVĀRDU RAKSTĪBA

II

Mums vēl uzdots atrast Milvokus un Riodežaneiro. Tās nav grūti, šai gadījumā vēl tāpēc, ka abu nosaukumu sākuma daļas Mil- un Riode- ir vienādas latviešu un oriģinālrakstībā. Otrā nosaukumā latviešu rakstība Riodežaneiro atšķiras no portugaļu Rio de Janeiro tikai ar vienu burtu.

Savus argumentus autors nobeidz ar apgalvojumu: „Šie vārdi un nosaukumi latviskā rakstībā ir bezvērtīgi, ja mēs nezinām to oriģinālrakstību."

Bet vai visos gadījumos tas tā ir? Ja kāds kristietis nezina Jēzus vārda oriģinārakstību, vai tāpēc Jēzus vārds viņam būs bezvērtīgs? Vai katra tauta nepiesauc Jēzu savā valodā un neraksta viņa vārdu savā rakstībā? Un vai Šekspīrs, kura lugas pārstaigājušas Latvijas pilsētu un lauku skatuves un pat trimdā mūs apciemojušas, nav mums latviešu rakstībā labāk pazīstams nekā oriģinālrakstībā? Šķiet, ka mūsu gara dzīvē latviešu rakstībai ir lielāka vērtība nekā oriģinārakstībai.

Bet varbūt tas ir citādi praktiska rakstura darījumos? Kāds Džonsons un kāds Johnson, uzrādot viņiem izrakstītos čekus, nav varējuši bankā naudu saņemt. Bet vai tur nav vainīgi čeku rakstītāji? Ja kāds latvietis, izrakstīdams čeku kādam cittautietim Johson, viņa vārdu ir rakstījis latviešu rakstībā, tad tikpat labi viņš būtu varējis arī izmaksājamo summu rakstīt latviešu valodā un, protams, attiecīgajā naudas iestādē palikt nesaprasts. Un vai no tā būtu jāsecina, ka latviešu rakstība un latviešu valoda ir bezvērtīga? Vai pareizāki nebūtu jāsaka, ka tiklab pirmā kā otrā te lietota nevietā? Tikpat nepareizi ir rīkojies tas cittautietis, kas latvieša Džonsona vārdu uz izrunas pamata ir rakstījis angļu rakstībā, it kā pasaulē citu rakstību nebūtu kā tikai angļu. Ja cilvēki rīkojas neuzmanīgi vai neloģiski, tad tur nav vainojama rakstība. Ja kāds latvietis, gribēdams savam draugam, arī latvietim, paziņot kāda ārsta adresi, kura vārds un dzīves vieta angļu rakstībā ir: Dr. John A. Gibb, Surgeon, 124 James Street, rakstīs šo adresi latviski: Dr. Jānis A. Džibs, chirurgs, Jēkaba ielā 124, tad viņš būs darījis nepareizi, bez kādas vajadzības latviskodams adresi un sagādādams tikai grūtības savam draugam. Un ja viņš pēc tādas pašas latviskotas adreses nosūtīs vēstuli arī minētajam ārstam, tad tai būs maz izredžu nonākt adresāta rokās. Bet ja šis pats latvietis draugam rakstītajā vēstulē beigās piemetinās: „pazīstu Dr. Džibu kā labu speciālistu," tad šāda rakstība būs pareiza, bet rakstība „pazīstu Dr. Gibbu" būs nelatviska.

Tie svešvārdi, par kuru rakstību notiek pārrunas, ir galvenokārt franču un angļu. Šais valodās daudzas vārdu formas ir uzglabājušas savu tā saucamo „vēsturisko" rakstību, kura vairs neatbilst tagadējai izrunai. Franči raksta „beaucoup", bet izrunā „boku," angļi raksta „to-night," bet izrunā „tunait." Par angliem ironizē, ka tie rakstot Mančestera, bet izrunājot Liverpula. Tieši angliem ir visjuceklīgākā ortografija. Gadās pat tādi personu vārdi, par kuriem paši angļi un amerikāņi nezina, kā tie izrunājami.

Angļu rakstības nenoteiktībai par iemeslu ir tas, ka viens un tas pats burts var apzīmēt dažādas skaņas, un otrādi, viena un tā pati skaņa var tikt apzīmēta ar dažādiem burtiem. Dažos vārdos ar kādu burtu apzīmētā skaņa nemaz netiek izrunāta.

Ka šāda ortografija ir bijusi un vēl tagad ir daudziem miljoniem cilvēku par apgrūtinošu nastu, varam viegli saprast. Tāpēc angliski runājošās tautās ir radusies kustība, kas sprauž sev par mērķi reformēt angļu valodas rakstību. Pēc šī projekta svarīgākās pārgrozības būtu 1) gh vietā rakstīt f vai to pavisam izmest, piem. enough — enuf, night — nite; 2) vārda beigās — gue vietā rakstīt — g, piem., catalogue — catalog, dialogue — dialog; 3) ph vietā f: philosophy — filosofy, phosphor — fosfor; 4) galotnes -our vieta -or: colour — color, honour — honor, neighbour — nabor; 5) ae, oe vietā rakstīt vienkāršu e: aesthetic — esthetic u. c.

TENDENCE SASKAŅOT IZRUNU AR RAKSTĪBU

Pēc šādiem grozījumiem angļu ortografija būtu tuvināta latviešu rakstībai, tomēr vēl nesasniedzot tās vienkāršību un noteiktību.

Līdzīga kustība radusies Francijā, kur sevišķi beidzamā laikā cilā jautājumu par franču pareizrakstības vienkāršošanu un tās tuvināšanu fonētiskai rakstībai.

Arī Vācijā, lai gan vācu ortografija visumā jau ir fonētiska, ir nodoms vēl vairāk to vienkāršot, paredzot tz vietā rakstīt z, ph vietā f, th vietā t, -tion vietā -zion.

Kamēr angļi, franči un vāci savas ortografijas taisās revidēt, saskaņojot rakstību ar izrunu, mums ierosina ievadīt kampaņu pretējā virzienā, kuras gala iznākumā būtu rakstības attālināšana no izrunas.

Tiklab franču un angļu, kā arī vācu valodai ir vēl kāda kopīga īpatnība, ar kuru tās atšķiras no latviešu valodas. Šī īpatnība skar tieši svešvārdus. Kamēr baltu un slavu valodas, līdzīgi grieķu un latīņu valodai, uzglabājušas gandrīz visus indoeiropiešu pirmvalodas nōmenu locījumus, ģermāņu valodās locījumu skaits ir jau stipri sarucis, bet romāņu valodās nōmenu locīšana nemaz vairs nenotiek, jo locījumu funkcijas ir pārgājušas uz prepozicijām. Vācu valodā vārdam Vater ir tikai vienskaitļa ģenitīvā sevišķa galotne (Vaters), bet vārdam Mutter visi vienskaitļa locījumi ir vienādi, citiem vārdiem sakot, šo vārdu vienskaitlī nemaz neloka. Tāpat angļu valodā ir paglābušās tikai nožēlojamas ģermāniskā ģenitīva atliekas (father‘s, mother's veidā), bet arī šo ģenitīva formu ir jau paspējusi lielā mērā izkonkurēt prepozicija of.

Ņemot vērā sacīto, kļūst saprotams, kāpēc svešvārdu rakstībā nevaram sekot ne angliem, ne frančiem, ne vāciem: viņi īpašvārdus neloka, mēs tos lokām pēc savas valodas likumiem. Mūsu pieeja rakstības jautājumam ir citāda nekā viņiem arī tai gadījumā, ja īpašvārds ņemts no grieķu vai latīņu valodas. Viņi lieto šo valodu nōminātīvu kā nelokāmu formu, kas nesaskan ar mūsu valodas paradumu, jo mums īpašvārdi lokāmi, tāpat kā grieķiem un romiešiem. Abās senajās valodās vārda celms nōminātīvā bieži atrodams pārgrozītā veidā, bet tīrs celms atrodams citos locījumos. Tāpēc, latviskojot grieķu vai latīņu īpašvārdus, fonētiski transskribē vārda celmu un tam pievienot attiecīgo latviešu valodas galotni. Tulkošanas paraugam, ņemsim vienu vārdu no grieķu, otru no latīņu valodas.

(Turpinājums sekos).

PA PANĀKUMU KĀPNĒM

Eastman‘a teātris Ročestrā, N.Y. ir viena no interesantākajām instrumentālās un vokālās mākslas citadelēm ASV. Amerikāņu koncerta publiku te gluži vai izlutinājuši slaveni dziedoņi un instrumentālisti ar pasaules vārdu un nav daudz to, kam izdodas iekarot Eastman‘a teātra auditoriju. Tādēļ kā liels panākums jānovērtē latviešu jaunākā baleta paaudzes balerīnas Beatrises Krieviņas uzstāšanās šai teātrī. Jau savā debijā citās telpās šī gada pavasarī Krieviņa izpelnījās amerikāņu kritiķu teicamas atsauksmes, kas nepārprotami sekmēja viņas turpmākās mākslinieciskās gaitas. 27. novembrī, plkst. 8,15 Eastman‘ teātrī koncertē ļoti ievērojamais Rochester Civic Orchestra, diriģenta prof. P. Vaita (P. White) vadībā. Kā baleta soliste piedalās E. Krieviņa. Programmā Sēn Saensa klavieru koncerts minorā. Bez tam K. dejos Himnu saulei no Rimskija - Korsakova, „Zelta gailītis", Montē Čardašu un Vīnes kaprīzi. Bij. Maskavas operas baletmeistara Igora Švarcofa choreografija. Biļetes $1,25 un $1,50. Bez tam Krieviņa Ročestras Auditorijas teātrim iestudē dejas viņas pašas choreografijā uzvedumam par slavenā Norvēģijas komponista Eduarda Grīga dzīvi un darbu (The Song of Norway). Viņa tēlos vienu no galvenajām lomām. Uzvedumā piedalīsies arī K. kordebalets.

BEATRISE KRIEVIŅA ROČESTRĀ

Pastāvīgi padziļinādama savus dotumus baleta mākslā, K. turpina papildināties pie baletmeistara I. Švarcofa, kas saistījies par paidagogu ļoti populārajā baleta skolā — Ballet Russe de Monte Carlo, Ņujorkā. Arī savas baleta skolas darbību Ročestrā K. izvērtusi ļoti plašu un tā skar pat Ročestras skolas, lai jaunatni, kurai uz to dotības jau no sākotnes pievērstu skaistajai, bet arī grūtajai kustību mākslai.

Jānovēl jaunajai māksliniecei kāpt aizvien augstāk mākslas kalnā, veidojot aizvien daiļāka tēlojuma un pārdzīvojuma skālu! -ls

---

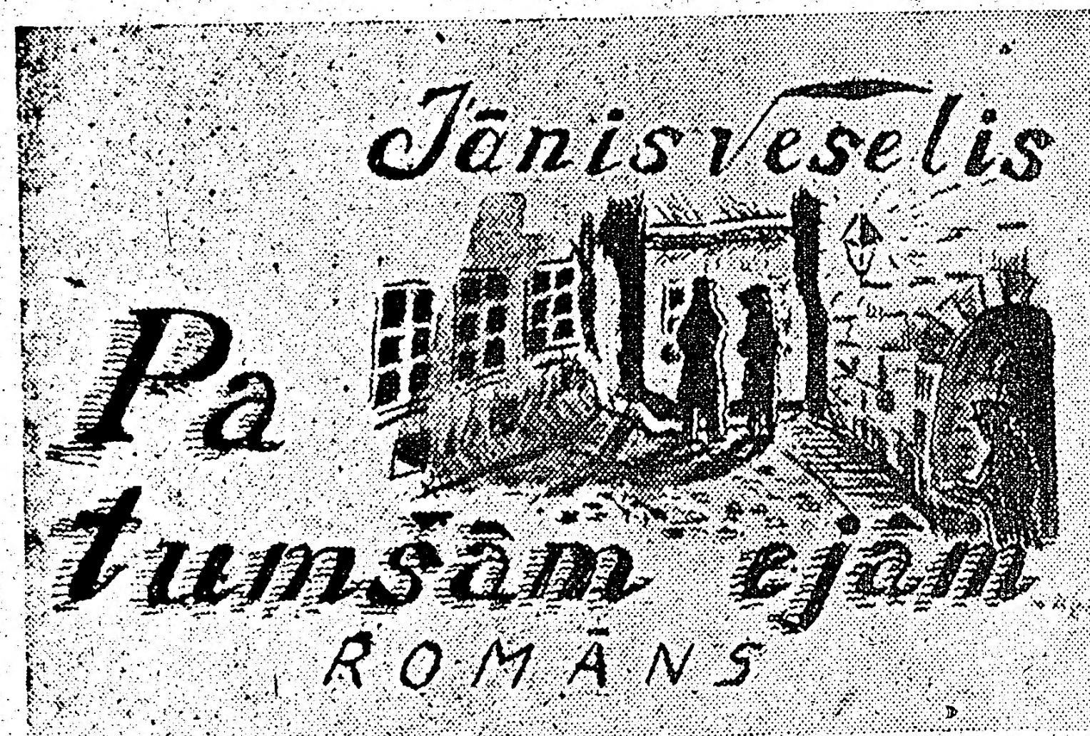

MĒĢINA DZĪVOT

(8. turpinājums).

Zelma vēl atgriezās uz ielu, lai paskatītos, vai kādā logā vidējā rūtī iekārta papīra strēmele, ko Ķipuks bija minējis par savas mājā būšanas pazīmi. Tā bija. Starp septiņiem vienādiem priekšnamiņiem sētas pusē viņa viegli atrada vajadzīgo, pieklauvēja, kad neviens neatsaucās, nospieda kloķi. Durvis atdarījās uz mazu priekšiņu ar plīti, tālāk ieeja istabā bija aizklāta ar nomelnējušu segu.

Ķipuks uztrūkās no paplatas gulenes, uz kuras bija zvilnējis, panācās viešņai pretim. Kaut gan Zelma bija strādnieka meita, tomēr viņas tēls šai tabakas dvingas piesmakušajā gaisā izskatījās gaišs, cēls, saulains. Ķipuka nobružāto, pelēko kamzoli vēl bezkrāsaināku darīja šeit valdošā krēsla.

Sazīmējis viešņu, viņš mazliet uzbudinājās, lūdza to apsēsties uz gulenes, pats izsteidzās priekšiņā, atgriezās, sasukājis matus, uzsējis kravati, sakārtojies. Viņš gribēja būt nevērīgais, pašapzinīgais, parupjais, uzvarīgais meitu pavedējs, par kādu viņš sevi bija notēlojis. Nosēdies Zelmai blakus, viņš saņēma viņas roku savējā, glāstīja pirkstus, manīgi pludinādams savu runu kā viņreiz, kad bija stāstījis par savām sieviešu mīluļa un musinātāja gaitām. Kad viņš aplika roku Zelmai ap pleciem, viņa to lēni, bet noteikti nobīdīja nost, atvirzījās patālāk. Viņa bija nākusi runāt par svarīgām lietām. Pati kļuvusi par pionieri, viņa gribēja dzirdēt padomu no viņa bagātās pieredzes. Ķipuks, drusku vīlies par sava pirmā uzbrukuma neveiksmi, tomēr bija ar mieru izteikties arī par citām lietām. Skaistās meičas tuvuma uzbudināts, viņš piecēlās, pastaigājās pa šauro istabu, viņa piere apmācās. Nelielais, drukni spēcīgais augums sasprindza kā lūsim. Pakratījis savu tumšo matu cekulu, viņš nostājās Zelmai priekšā.

„Vai jūs tiešām gribat kļūt par īstu komūnisti? To es nesagaidīju, tam es neticēju. Jūs bijāt tik latviski skumja, kad es blāvu slavu krievu tankiem uz ielas stūra. Tas nav viegli, biedrenes jaunkundze. Zināms, jūs tagad esat tikai pioniere, komjauniete, bet tas ir ceļš, pa ko neviens vairs nenāk atpakaļ. Jums vajadzēs aizliegt, nodot savu tēvu, māti, draudzenes. Man tas bija vieglāk, jo man nebija tuvu cilvēku. Bet es jums izstāstīšu, kā man tagad izgāja. Toreiz salepojos jūsu priekšā ar savu pagrīdes darbību. Kad mēģināju satikties ar lielajiem biedriem, visur atradu priekšā aizslēgtas durvis. Kadru daļas priekšnieks mani nepazina. Jānis Niedre, kas būtu tā kā rakstnieks, teica, ka man esot trockistu novirziens. To dzirdot, man kļuva aukstas kājas, jo šis vārds vien var pazudināt, tas ir slimāk kā būt par buržuju vai kapitālistu. Pūlējos atjaunot savu biedra karti, man to vēl neizsniedza, lai gaidot. Man uzticēja pavisam nesvarīgus uzdevumus, piemēram, vēlēšanu iecirknos sekot, lai kāds neietu kambaros sabojāt listi. Esmu stipri vīlies. Viņudien no laukiem bija iebraukušas manas draudzenes Juze ar Veru, par kurām stāstīju. Tās žēlojās par to pašu. Arī viņas esot aizliegtas."

Zelma klausījās Ķipuka atklājumos, acis iepletusi, gribēja zināt, ko nozīmē „aizliegtas."

„Aizliegts sabiedriski darboties. Komūnisti aizliedz zināmiem rakstniekiem kaut ko publicēt. Andrejs Kurcijs, Lucija Zamaiča ir aizliegta, kaut gan krieviem ienākot abi cerēja, ka nu tikai viņiem atvērsies īstais darba lauks. Aizliedz zināmiem aktieriem, mūziķiem uzstāties, bet tas notiek retāk, jo mūzika, aktiera māksla ir neitrāla. Aizliegšana ir pirmās pakāpes sods. Otra pakāpe ir izsūtīšana, deportācija. Trešā — nāve, šāviens pakausī."

Zelma kaut ko bija dzirdējusi par cilvēku pēkšņu pazušanu naktī, bet tas viņai diezgan viegli bija aizskanējis garām. Tagad arī Ķipuks, pats komūnists, to apliecināja. Tad viņa stāstīja par savām bažām, rūpēstiem, izkratīja sirdi pasvešajam cilvēkam, kas ar savu atklātību bija iedvesis viņai uzticību un likās saprotam viņas šaubas.

„Jūs esat jauna, smuidra, skaista," viņš beigās teica. „Kas jums daļas par politiku. Mīliet, priecājieties, baudiet savu jaunību. Pagaidām tas vēl nav aizliegts. Cik ilgi vēl to varēsim? Karš dārd aiz robežām. Padomju Savienība arī pošas karam. Drīz var iet vaļā. Tagad mēs jūtam spaidus, tad mēs jutīsim briesmas."

Zelma reizēm bija domājusi, ka ārējie notikumi nevar viņu samulsināt. Skolā viņa labi mācījās vēsturi, ģeografiju, rakstniecību. Pat īso kursu viņa vienīgā studēja apzinīgi, lai piesavinātos jauno varmāku katķismu. Nule pat pie šī puiša Ķipuka, kas nebija nekāds gudrais, viņa jutās kā maza meitene, kas neko lielu nezina, maldās, taustās kā pa tumsu. Līdz šim viņa nebija domājusi par mīlestību, tikai brīžam jutusi kaut ko ceļamies, briestam, kāpjam uz augšu sevī, kaut ko saldu, smagu pārņemam miesu. Skolā viņa vienaldzīgi bija skatījusies, kā citas meitenes skrēja lakstīties ar zēniem, kā Velta sacentās ar māsīcu Ievu Balgu pievilcīgā Pētera Vildava dēļ. Agrāk Velta viņai uzticēja savus mazos noslēpumus, trencēdama par niekiem, bet tagad kļuva atturīga kā siena. Zelma gribēja būt „apzinīgā," „gudrā," kas stāv pāri skuķu aizrautībām, bet nule manīja, cik maz viņai nozīmēja visa šī pionieres būšana, sarkanie stūrīši, svešas varas uzmāktais komūnisms. Kaut nu tikai likuši viņu mierā! Tad viņa būs tāda pati meitene kā visas citas. Vai viņai netiktos pieglausties glītam puisim? Kā vēl tiktos!

Ķipuks vērīgi nolūkojās uz savu viešņu, kuras vaigs gaiši vizēja puskrēslainajā istabā. Viņš jau bija tik daudz vecāks par viņu, ka saprata: šai jātuvojas uzmanīgāk. Savās kūdītāja, musinātāja gaitās viņš bija attīstījis labas runātāja spējas, kas viņam noderēja arī tagad, tērzējot ar meiteni, bet, būdams savā dabā nesaudzīgs, izmēģināja tiešu uzbrukumu. Kad tas neizdevās, viņš kļuva atkal laipni vienaldzīgs, atzīdams, ka ar Zelmu nevarēs lakstīties.

5.

Zelma atslāba savā sākotnējā dedzībā. Naida reizēm bikstīja darīt šo vai to sarkanā stūrīša labā, bet viņa atrunājās ar nevaļu, ar mācīšanos, vienkārši smaidīja biedrenei pretim.

Otru reizi apmeklējot Ķipuku, tas saņēma viņu priekšiņā, mazliet apjucis, nolaizdams durvju aizkaru.

„Man šoreiz ciemiņi," viņš nedroši aizbildinājās.

„Es nedrīkstu ienākt?" Zelma trauksmaini vaicāja.

„Var jau, tikai..."

Tai pašā brīdī no istabas atskanēja braša, spilgta balss: „Ko nu viņš lauzās! Nāciet vien iekšā!" Kāda roka pacēla segas malu. Durvīs iestājās pajauna, skaista sieviete stāvām krūtīm, staltu augumu. Viņa ziņkārīgi nolūkojās uz ģimnazisti, kurai no pārsteiguma izkrita grāmatu sainis no rokām. Ķipuks tūdaļ attapās.

„Tā ir Juze," viņš teica, atgūdams pašapziņu. „Par to esmu jums stāstījis. Šī ir Zelma Rūsana jaunkundze. Tur sēd Vera."

Tagad Zelma pamanīja trešo — vāju, kalsnu, paglītu sievieti, kas zvilnēja pusgulus, atspiedusies pret sienu, pie kuras dega uz naglas pakārta, ar papīru aptīta spuldze. Zelma sasveicinājās ar abām, bet jutās neērti, grasījās iet projām.

(Turpinājums sekos).

I. Ziemeļamerikas latviešu MEISTARSACĪKSTES BASKETBOLĀ

HAMILTONĀ, piektdien, 26. novembrī, plkst. 18.00 McMaster universitātes vingrotavā, University Ave, sacensšas:

ASV vidējo valstu izlase - ASV austrumu piekrastes izlase

ASV meistars Mineapoles Starts - Kanadas meistars TDV

Sestdien, 27. novembrī, plkst. 13.00 Westdale Secondary School, Main Ave. W. — Longwood Ave

Kanadas latviešu izlase -- ASV latviešu izlase

SACENSĪBĀS PIEDALĀS ARĪ MONTREĀLAS, TORONTO LSK un HAMILTONAS SPARTAS BASKETBOLISTES UN VOLEJBOLISTES

SAVIESĪGS VAKARS

Sestdien, 27. novembrī, plkst. 20.00 Royal Connaught Hotel, Kristalla deju zālē.

SPĒLĒS A. LIEPAS DEJU KAPELLA. GALDIŅI REZERVĒTI

Vakaru kuplinās ALMAS SKUDRAS vokālais kvartets

Visus laipni ielūdz rīkotāji

TORONTO LATVIEŠU KATOĻU VIENĪBA

26. novembrī rīko pl. 7.30 vakarā Ukraiņu draudzes zālē, 404 Bathurst ielā, Toronto

ŠĪ GADA

PĒDĒJO SAVIESĪGU DEJU VAKARU

LABA MŪZIKA ATSPIRDZINĀJUMI

Visi laipni ielūgti

---

344 COLLEGE ST., TORONTO TEL.: WA 2-6319

sākot ar ceturtdienu, 25. novembri 1954. g. Darbdienās plkst. 6.30, 8.45 pp. Sestdien: 2.15, 4.30, 6.45 un 9 vakarā

AUF DER GRŪNEN WIESE

Mīla, mūzika, humors un skaistas ainavas. Ļoti interesants stāsts par jauno māju mantinieci. Galvenajās lomās: HANNEHORE BOLLMAN, HANS HOLT, WALTER MUELLER. Pielikumā: Jaunākais vācu nedēļas apskats „Skats pasaulē."

VISI LAIPNI IELŪGTI

LUNSKY
WA 1-3924

470 College St.
OPTIĶIS

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem. Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

---

DAINA PRESS LTD.

LATVIEŠU SPIESTUVE
UN IZDEVNIECĪBA

IZPILDĀM VISĀDA VEIDA
IESPIEDDARBUS
GLĪTI UN LĒTI

SPIESTUVE:
384 King Street. West., Toronto, Ont., tel. EM 4-7957

BIROJS UN PASŪTINĀJUMU PIEŅEMŠANA:
c/o Valters Ziediņš, 218 Greenwood Ave Toronto, Ont. tel. GL 8646

IZĪRĒJAMS nemēbelēts dzīvoklis 2. stāvā Bloor — Bathurst rajonā (2 lielas istabas un moderna virtuve. Zvanīt OL 8948, Toronto. (544)

IZĪRĒJAMA 1 mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Pape — Riverdale, Harbord tramv. piestātne. GE 0756, Toronto. (454)

BROADVIEW — DANFORTH rajonā izīrējama mēbelēta istaba strādājošam vieniniekam vai -cei. Garāžas iespējas. Zvanīt Toronto tel. HA 9398, (524)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām. Zvanīt pēc plkst. 5.30 vakarā, LL 8268, Toronto. (546)

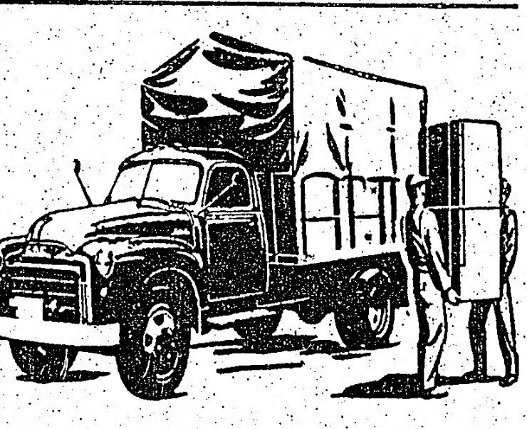

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
Zvanīt OL 1403, Toronto

Domāts jūsu laika kavēklim...
IZRUNĀ BRĒDINGS

Skaistas atmiņas

Neuschwansteinas pilī, Bavārijā

Redzēt Neuschwansteinas pili nozīmē no jauna pārdzīvot brīnišķās bērnības atmiņas. Vai šī ir tā pasaku pils, kur plosījās Rumplestiltskins?.. kur skaistāis princis ar skūpstu atmodināja apburto jaunavu?... kur bruņinieki spožās bruņās jāja cīņā ar uguni spļaujošo pūķi? Tie, kas Neuschwansteinu ir redzējuši, saka: „jā."

Bavārijas Ludviķa II celtā Neuschwansteina paceļas pret Tiroles krāšņo panoramu kā atgādinājums par pagājušiem laikiem... par laikiem, kas liek atgriezties skaistām atmiņām.

BRADING'S Cincinnati Cream
BREWERY LIMITED · WINDSOR, ONTARIO

Nenokavējiet iespēju Ziemassvētkus nosvinēt
PAŠI SAVĀ NAMĀ

Ja to vēlaties, tad pasteidzaties, vēl ir mazliet laika.
9 ISTABU atsevišķa ķieģeļu mūra māja, eļļas apkure, cietkoka grīdas, moderna virtuve, liels dārzs, 2 garāžas, šim objektam nāk līdz otrs apbūves gabals, kur var uzcelt vēl vienu māju. Šis objekts atrodas netālu no Sunnyside. Cena $21.000. Iemaksa apm. $5.500.
WOODBINE DANFORTH — atsevišķa mūra māja ar 8 istabām, garāžas iespējās, eļļas apkure, cietkoka grīdas, liels dārzs. Cena $14.000. Iem. $3.500. Kaulēšanās izslēgta.

Lūdz zvanīt V. MUKTAM LL 3744 darbā, LL 7606 mājā

W M. BOLLAND REAL ESTATE

Lielākais literārais trimdas izdevums

R. BLAUMAŅA -- KOPOTI RAKSTI

Cena 1. grupa 5 sēj., 1520 lpp. $18; 2. gr. 6 sēj. 1800 lpp. $21.00
Pasūtinot apgādā šo lielo izdevumu, kas ir visas latviešu literātūras pamats, to var iegādāties uz nomaksu

Iznākušas jaunas, vērtīgas latvju grāmatas

A. Niedras romāns PIE AZANDAS UPES, ies.	$3.50
A. Vesterlinda biograf. rom. MOCARTS, ies.	$3.40
E. Andersones illustr. st. bērniem VASARA	$1.20

Ziemassvētku kartes -- par puscenu

1. kast. 26 krt. $1.65; 2. kast. 19 krt. $1.75;
3. kast. 20 lux $2.00; 3. kast. 20 l. pap. $1.25

Mūsu jaunās grāmatas un kartes pieprasāmas visās grāmatnīcās. Krājumā visu apgādu grāmatas. Piepr. cenrāžus.

Mūsu turpmākās grāmatas būs:
Aidas Niedras romāns — MAIJA PURENE, II daļa
Andr. Niedras vēst. rom. —KAD MĒNESS DILST
DULLAIS DAUKA, ar N. Strunkes krās. illustrācijām

Dāviniet mūsu draugiem un labvēļiem lielāko no visiem izdevumiem par Latviju

CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA

Ar šo darbu latvieši ieguvuši atzinību un cieņu

LATVJU GRĀMATA

P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

LITTLE "BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE. Tel. ME 5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
Elektr., ķīmiskie aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Sejas kopšana

GRĀMATAS PAŠIEM UN DĀVANAI

Anšlava Eglīša —CILVĒKS NO MĒNESS, romāns	ies.	$4.00
Anšlava Eglīša — LĪGAVU MEDNIEKI, romāns	„	$3.30
V. Kārkliņa — DIEVA ZEME, romāns.	„	$4.00
A. Niedra — RŪŽU KRISTĪNE, romāns	„	$3.85
A. Niedra — ANNA DZILNA, romāns	„	$2.60
K. Raudive — NEREDZAMĀ GAISA, romāns	„	$3.90
K. Raudive — DIEVA ZĪMOGS, romāns	„	$4.00
Z. Mauriņa — PILSĒTAS UN CILVĒKI	„	$3.45
J. Veselis — VIESTURS VARAPOGA, romāns	„	$2.50
V. Toma — SĒĻU ZEMES SESTDIENA, dzejas	„	$3.60
A. Čaks — MANA PARADĪZE, dzejas	„	$6.00
A. Eglītis — NESAULE, dzejas	„	$3.60
V. Strēlerte — GAISMAS TUKSNEŠI, dzejas	„	$2.75
J. Janševska — DZIMTENE, romāns, kopsējums	„	$5.30
A. Dimā — TRĪS MUSKETIEŖI, romāns	„	$5.60
Ģ. Salnais — ATVARS, stāsts	„	$2.20
Ģ. Salnais — VĪRI	„	$2.20
LATVIEŠU TRIMDAS 10 GADI	„	$4.30
J. Straubergs — RĪGAS VĒSTURE	„	$6.00
S. Undsete — DORTEJAS KUNDZE, romāns	„	$2.80
Kronina — TIRANNS, romāns	„	$5.60
Ing. Vīksna — DĀVANA, stāsti	„	$2.80
H. Hesse — NARCISS UN ZELTA MUTE, romāns	„	$2.60
H. Martinsons — CEĻŠ UZ ZVANU DRAUDZI, rom.	„	$3.20
A. Žids — SIEVU SKOLA	„	$2.60
P. Lagerkvists — BARABA	„	$2.40
G. Flobērs — BOVARĪ KUNDZE	„	$3.20
Z. Lāgerlēva — KRISTUS LEĢENDAS	„	$4.00
Dz. Svifts — GULIVERA CEĻOJUMI	„	$3.20
R. Blaumaņa — KOPOTIE RAKSTI, kompl.	„	$18.00
K. Skalbes — KOPOTI RAKSTI, I, II, III, IV		$4.50—$4.75
O. Freivalds — KURZEMES CIETOKSNIS	„	$3.80
G. Virg. Georgiu — 25. STUNDA, romāns	„	$3.80
V. Janums — MANA PULKA KAUJU GAITAS	„	$4.00
A. Gailits — PĒDĒJAIS ROMANTIĶIS	„	$2.80
J. Klīdzejs — VIŅAS UN VIŅI	„	$3.35
LATVIAN LITERATURE,	broš.	$5.50
LATVIAN LITERATURE,	ies.	$6.70
LATGAĻU DZIESMINIEKI, dzeju antoloģija	„	$3.00
Alb. Sprūdžs — DAUGAVAS VĒJI, stāsti un noveles		$2.80
A. Šiņķis — KURZEMES CIETOKSNIS		$3.50
F. G. Dengtsons — SARKANĀ ODZE		$4.50
Johansons — PAKAVU DUNOŅA		$2.40
K. Hamsuns — MISTĒRIJAS		$3.30
H. Budulis — CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ		$2.75
H. Budulis — VESELĪGA DZĪVE		$2.10
K. Zvejnieks — INESE		$3.25
A. Niedra — PIE AZANDAS UPES		$3.50
LATVIEŠU NERĀTNĀS ANEKDOTES		$4.80
SINGING AMONG STRANGERS		$3.50
LATVIEŠU PASTMARKU ALBUMS		$4.00

GRĀMATAS BĒRNIEM

A. Brigadere — ANNELES GRĀMATA	ies.	$3.50
E. Lange — BĒRNU DRAUGS	broš.	$1.80
V. Strēlerte — ZELTA CIRVĪTIS	ies.	$2.00
E. Zicāna — VIEGLĀ GAITA	„	$1.30
VALODIŅA	broš.	$1.00
M. Timma — ZELTA ATSLĒDZIŅA	ies.	$3.50
VECAIS ABRINIEKS		$1.10
Andr. Niedra — ZEMNIEKA DĒLS	ies.	1.00
A. Kronberga — ZELTA ATSLĒDZIŅA, ābecīte		$1.50

Kā arī daudz citu vecāku izdevumu grāmatas

ROKDARBIEM UN ATPŪTAI:

MODERNIE ROKDARBI, Nr. 2., 3. ā	$1.00
LATVJU ZELTENE, Nr. 1—21 ā	$0.75
Dabūjamas DELTA smaržas	$0.90 — $2.50

Kā arī 1955. gada sienas kalendāri, dažādas apsveikuma kartītes. Keramika un koka izstrādājumi

Grāmatas izsūtām arī uz rakstveida pieprasījumu

123 HURON ST. TORONTO **DV** Tel. EM 8-0792 NO PLKST. 9—18

GRĀMATNĪCA

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

1. adventā, svētdien, 28. novembrī, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā dievkalpojums, māc. R. Zariņš; pl. 6 vak. Sv. Toma baznīcā, Bronksā, māc. A. Ozols; pl. 2 Hempstedē, Metodistu baznīcā, māc. D. Graudс.

Detroitā (Mich.). No 25.—28. nov. Kristus draudzē viesosies prāv. A. Skrodelis no Kanadas. Svētdien, 28. nov. sv. Markus bcā (1045 E. Grand Blvd.(pl. 1.30 pp. bērnu dievkalpojums (arī vecāki lūgti); plkst. 2 pp. Adventa dievkalp. Pēc dievkalp. referāts un pārrunas. Visās dienās māju apmeklējumi pie draudzes locekļiem. Būs dabūjami arī 1955. gada Baznīcas kalendāri un Bitītes kanlendāri. — Bet sestdienā, 27. nov., DV sanāksmē referāts par pozitīvo un negātīvo sabiedrībā un cilvēkā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St. Port Arturā, Ont. tel. 40302.

Svētdien, 28. nov., pl. 6.30, Adventa dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. V. Sēžers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 28. novembrī, plkst. 4 p. p. Adventa dievkalpojums ar dievgaldu Trīsvienības baznīcā.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Street, Hamilton, Ontario.

Trešdien, 24. novembrī, plkst. 6,30 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme — 132 East Avenue South.

Piektdien, 26. novembrī, plkst. 7 vakarā draudzes bībeles stunda — 20 Carrick Street.

Sestdien, 27. novembrī, plkst. 7 vakarā draudzes dāmu komitejas sanāksme mācītāja mājā.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA-3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.)

Svētdien, 28. novembrī, pl. 11 Adventa dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

28. novembrī, — pirmā adventē, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Dievkalpojuma laikā filmas izrāde bērniem: Jāzeps un viņa brāļi un Apustulis Pāvils misijas ceļojumos (Skaņu filmas krāsās).

Māc. Elmārs Caune, 8616 - 112 Ave, Edmontonā, Alta. Tālr.: 781788.

Edmontonā, sakarā ar Valstssvētkiem, Mirušo piemiņas diena svētdien, 28. novembrī, plkst. 4 p. p., Sv. Jāņa baznīcā, 10759—96 ielā, dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Avenue, Apt. 3, Ottawa, Ont.

28. novembrī — 1. Adventā — dievkalpojums pl. 5 p. p.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā.

28. novembrī Adventa dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave Red Deer, Alberta. Tel. 2918. 218 Selkirk Ave Winnipeg, Man.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel.: OS 3-3284.

Norsbejā (North Bay), svētdien, 28. novembrī, plkst. 17 ev. - lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. H. Kušķis (4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī:

28. novembrī, plkst. 1,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.
Bērnu dievkalpojumi — 14. un 28. novembrī, plkst. 12,30 p. p. Dziesmu lapiņas.

Otavā, Sv. Pāvila ev. - lut. baznīca, 210 Wilbrod St.

Mācītājs Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā (87 Jackson St. W.; tel. JA 8-2259)

FACE ELLE

Izrunā „FEIS-ELLI" servjetes

Tas nozīmē sevišķas ērtības, lietojot mīksti pūkainas servjetes, kas vienmēr ir maigi patīkamas degunam.

Face-elle

Face-elle
TWO PLY
Zaļas 2-kārtīgas
rozā — 3-kārtīgas

ASTRAS JAUNĀKĀS GRĀMATAS
PASAULES SLAVENĀ SPĀŅU RAKSTNIEKA FILOZOFA
ORTEGAS - Y - GASSET
MEDITĀCIJA PAR MĪLESTĪBU
IZMEKLĒTĀS ESEJAS

Lasītāju ilgi gaidītā grāmata, kurā autors dziļi, patiesi un skaisti iztirzā mīlestības rašanos, tās īpatnības un ietekmi cilvēka dzīvē. Iesieta, glītā apdarē ar mākslinieka ED. DZEŅA vāka zīmējumu iznāks 30. nov. Cena $3.35. Šo grāmatu ar 20% atlaidi, t. i., par $2,70 saņems tie, kas līdz š. g. 30. nov. iesūtīs samaksu apgādam ar čeku vai M.O.

Latviešu trimdas desmit gadi
— rakstu krājums ar pazīstamu autoru rakstiem par diplomātisko, politisko — sabiedrisko darbu, rakstniecību., presi valodu, mākslu, zinātni, baznīcu un organizāciju darbību trimdas laikā. Dr. phil. H. TICHOVSKA redakcijā.
Vērtīga grāmata ikvienam visos gadījumos. Cena $4.30

K. Raudives jaunākais romāns Neredzamā gaisma
„K. Raudive ar Neredzamo gaismu sniedzis līdz šim labāko darbu." P. Ērmanis, Latvijā Nr. 40. Cena $3.90

J. Klīdzējs — Viņas un viņi
— jaunākās noveles un stāsti Cena $3.35, broš. $2.65

Z. Mauriņas — Pilsētas un cilvēki
— autores viena no labākām eseju grāmatām. Cena $3.45 ies., $2.75 broš.

Pasūtinājumi adresējami:
ASTRAS APGĀDS,
c/o ANNA TICHOVSKIS, 129 Indian Rd.,
Toronto, Ont., Canada. Tel. LL 8682

Pirms pērkat vai pārdodat nekustamus īpašumus, sazinieties ar mūsu latviešu pārstāvi
A. W. FARLINGER R.E., LTD.
587 BLOOR ST. W. (Bathurst — Bloor)
● Piedāvājam izdevīgākos īpašumus visos pilsētas rajonos
● Palīdzam obligāciju sagādē
● Palīdzam sagādāt aizdevumus iemaksām līdz $2.000 un vairāk par 3% gadā.
L. VĒVERIS
Birojā OL 6357 Mājās JU 5049

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. ANNA LAUKS
86 BLOOR ST., WEST. TORONTO
Physicians & Surgeons Buliding, ieeja no sāniem, istaba 614, no plkst. 6—8 vakaros, sestdienās no plkst. 10—12 priekšpusd.
Tel. kabinetā WA 2-8855, mājā LY 6349

Dr. SILVIJA UZANS
BĒRNU, IEKŠĶĪGĀS UN ĀDAS SLIMĪBĀS
No pl. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās, ceturtdienās, sestdienās arī no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892
TORONTO

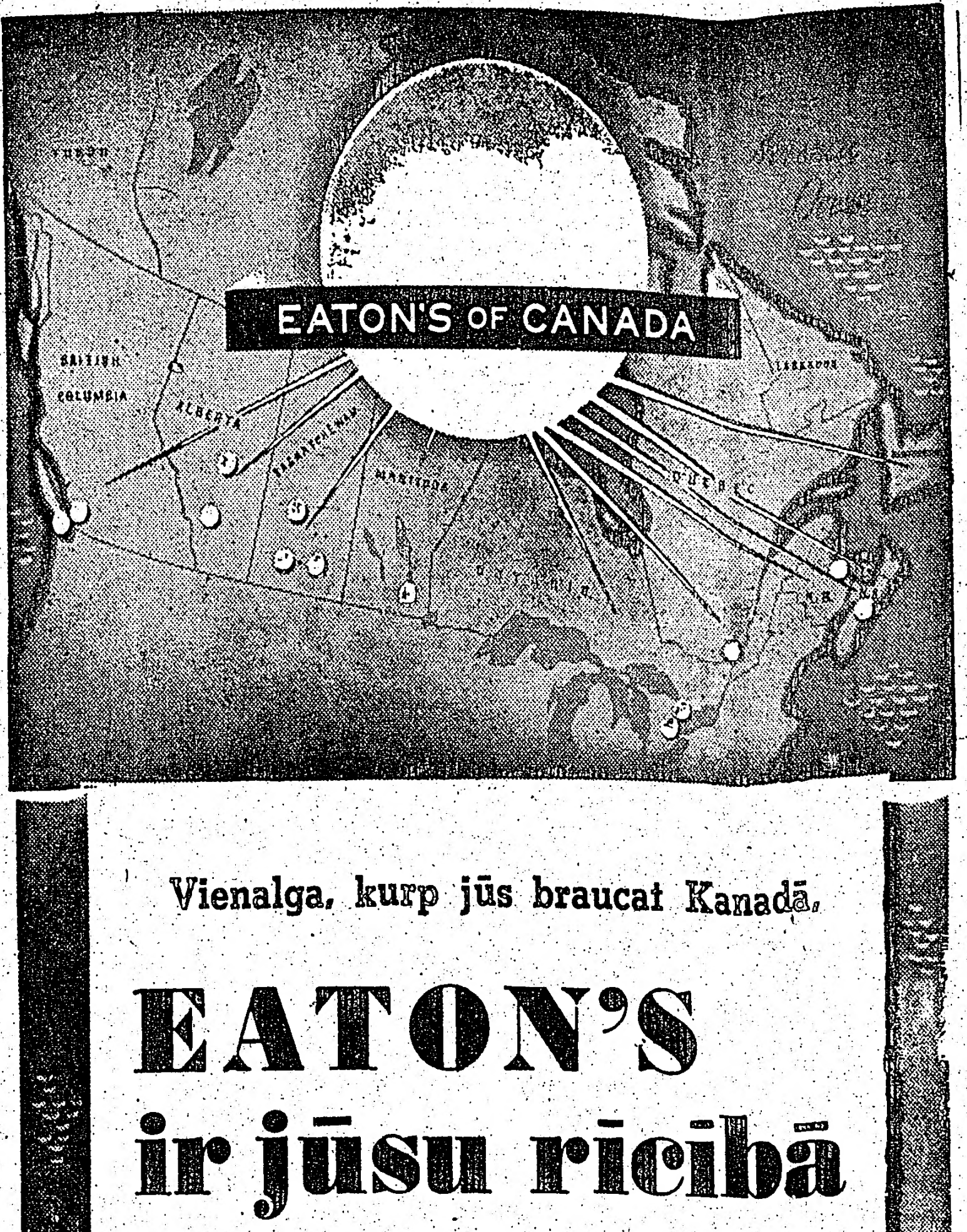

Vienalga, kurp jūs braucat Kanadā,
EATON'S
ir jūsu rīcībā

ar saviem 56 veikaliem, 4 pasta pasūtināšanas centriem un vairāk kā 260 pasūtināšanas birojiem no krasta līdz krastam. EATON'S ir gatavs jums pakalpot katrā laikā ar plašu labas kvalitātes preču izvēli un pieklājīgām cenām. Jūs varat iepirkties ar uzticību un mūsu garantijas atbalstu no 1869. g....

„Jūs būsit apmierināti vai izmaksāsim naudu atpakaļ."

The EATON Co Limited
Kanadas plašākais tirdzniecības uzņēmums mazumā

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID Ave. WA 1-6708
TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN
Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739
Pieņem 6—9 vak., sestdien no pl. 2—7 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto
Runā vāciski un krieviski

Latviešu dāmas! Eiropas frizieri
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

RUTA
TĪRĪTAVA
PAGATAVO
KUNGU UZVALKUS
Pieņem šūt, labot, kā arī tīrīt dāmu kleitas.
366 King St. W., Toronto
Tel. EM 6-2740

WEATHER RITE
pārstāvis A. DZILNA
Piedāvā aluminija priekšlogus un durvis.
Uz pieprasījumu izbrauc līdz 20 jūdžu attālumā no Toronto,
Demonstrē un noceno. Kvalitātes darbs ar garantiju
Informācija latviešu valodā
Tel. LO 2548, Toronto

PIRMĀS SEZONAS MEDĪBAS

No kr.: J. Atmats blakus savam medījumam, kluba sekr. O. Bērziņš un otrs laimīgais trāpītājs E. Lazdiņš.

Šogad, sākoties briežu medību sezonai ziemeļos aiz Norsbejas (North Bay), ap 300 jūdžu no Toronto, grupa Latviešu mednieku un makšķernieku kluba biedru pirmoreiz devās tik tālu izmēģināt savu mednieku laimi. Medības gan ilgušas 8 dienas un bijušas tik grūtas, ka ne visi tās līdz galam izturējuši. Laimīgākais no minētās grupas J. Atmats, kas nošāvis ap 200 mārciņu smagu buku, stāsta: „Sākām deviņi, bet beidzām trīs. Izbraucot no mājas, apņēmos ātrāk mājās nebraukt, kamēr nebūs buka. Pēdējā oktobra svētdienā no Toronto izbraucām ar automašīnām uz medībām pavisam 6 kluba biedri. Gala punktā satikām Hamiltonas medniekus, kas jau bija sarunājuši gīdu.

Tagad esam kopskaitā deviņi. Agrs, skaists pirmdienas rīts, kad deviņi mednieki un 3 dzinēji - indiāņi dodas auto mašīnās ap 20 jūdžu meža iekšienē, kur izbeidzas ceļš. Ceļam beidzoties, kājām ar suni priekšgalā soļojam pa meža taku uz medību vietu. Gājiens pa mežu, kur jāpārvar visādi šķēršļi un klintis, liek medniekiem drīz vien slaucīt sviedrus.

Esam galā un sākas dzīšana un gaidīšana, bet bez panākumiem. Pirmās divās dienās buku pat netikām redzējuši. Pakāpeniski mūsu rindās paliek retākas un trešā dienā esam vairs tikai pieci, bet medībās piedalās četri, jo piektais saslimst. Trešā dienā pavisam negaidīti mūsu līnijai pārskrien pirmais buks, un neviens no mums nepagūst izšaut. Tūlīt ielencam aizdomīgo vietu, un drīz atskan vairāki šāvieni, bet pārgalvnieks tomēr mūsu ratos nenokļūst. Vēl daži pārsteiguma brīži, bet kritušo nav. Svētdienas vakarā atvadāmies no saviem Hamiltonas biedriem un paliekam tikai trīs mednieki. Izpētām jaunu karalauku un naktī dodamies turpu. Gaismiņai austot mūsu ceļu pēkšņi krusto buks. Daži acumirkļi, un buks, mūsu ložu krusas caururbts, gul meža pļavā, un drīz tas ir mūsu ratos. Panākums mums dod vairāk enerģijas nekā nedēļa atpūtas. Aizmirstam pat brokastis un, izlozējot medību vietas, sākam cīnīties ar visneiedomākajiem meža šķēršļiem, lai sasniegtu savu vietu. Pienākusi pēcpusdiena, kad aiz eglēm pamana buka galvu, un nepagūstu pat uztraukties, kad norīb šāviens un buks, kaklā trāpīts, saļimst. Tas nu nav vairs nekāds buķelis, bet ap 200 mārciņu smags un prasīja no mums daudz pūļu, kamēr to iznesām ārā. Ar šo dienu mednieku sejas pauda apmierinājumu, nākošajā dienā arī „ūdens zālēm" bija kritums. Kollēģis no rīta atzinās, ka bijis tik noguris, ka nevarējis pārkost pat izceptās aknas. Tiešām, viņš tās apēda tikai brokastīs. Astotās dienas rītā vecā mastā stāv tas, kam vēl nav laimējies. Norīb 2 šāvieni. Uz jautājumu: vai tu šāvi? atbilde skan: jā. Bet uz jautājumu: kur ir, atbilde: šai pašā mežā. Buks bija šauro meža stigu pārlēcis vienā lēcienā. Pienākot vakaram, rezultāts — uz trijiem divi buki. Esam spiesti medības izbeigt, jo spēki galā un pārtikas saiņi izsīkuši. Nosaluši un noguruši kā mednieku suņi, pošamies mājup, bet šķiroties jau runājām par jaunām medībām."

AIZMIRSTA ZIVS

Dažādu iemeslu dēļ — varbūt tādēļ, ka gaļas aizvien ir bijis papilnam — kanadieši ir vieni no vājākiem zivju ēdējiem pasaulē.

Kanadieši apēd tikai 13 mārciņu zivju, lēšot uz iedzīvotāju gadā. Tai pašā laikā Japānā apēd 83 mārciņas, Islandē — 65, Norvēģijā — 47, Dānijā — 36 un Lielbritānijā — 30 mārciņu.

Zivju ēšanas paražas ir dažādas Kanadas atsevišķos apgabalos. Jaunskotijas iedzīvotāji zivju patēriņa ziņā ieņem pirmo vietu ar 16,7 mārciņām uz cilvēku gadā. Saskačevānas provincē dabiski zivju patēriņš ir viszemākais — 4.26 mārciņas gadā. Halifaksas iedzīvotāji noēd 36 mārciņas, bet tanī pašā laikā Montreālas un Toronto iedzīvotāji noēd tikai pusi no šī daudzuma.

Montreāla noēd četrreiz tik daudz austeru kā Toronto, bet pēdējā noēd krietni vairāk žāvētu un konservētu zivju. Pirms divdesmit gadiem Vinipegas „goldeye" bija tik lēta, ka restorāni rietumu pilsētās to deva vislētākajās maltītēs. Tagad tā ir viena no dārgākajām zivīm ēdienu kartē jebkurā vietā, un to parasti var dabūt tikai labākos restorānos.

Kanadiešiem tomēr būtu jāēd vairāk zivju. Tā ir laba barība, vieglāki sagremojama nekā gaļa, un tanī bagātīgi ir minerālvielas un D vitamīni.

Izņemot Montreālu un dažas piekrastes pilsētas, tikai nedaudzi kanadieši prot zivi piemēroti sagatavot.

Kanadas namamāšu lielākā daļa vāra zivis bez jebkādas intereses vai prasmes, un zivs Kanadas caurmēra restorānos nereti ir slikti sagatavota.

Ja kanadieši labāk mācētu zivis sagatavot, tie vairāk tās cienītu un vairāk ēstu. Varbūt jaunkanadieši šai ziņā var pamācīt citus Kanadas pilsoņus. C. S.

DĀLBERGU
ĢIMENES PIEDERĪGOS
no Jelgavas lūdz atsaukties
TANTE VALIJA.
Austrālijā, 31. The Avenue,
Spotswood/Victoria

Sporta red. G. Gubiņa vadībā.

LSAK VALDE SASTĀVS

Latviešu sporta apvienības Kanadā valde konstruējusies sekojoši:

Priekšsēdis — Vilis Rozenbergs (c/o Sheridan, Bridle Path, R. R. Todmorden, Toronto, Ont.); pr-ža 1. vietnieks — Ernests Skujiņš, pr-ža 2. vietnieks — Jānis Ādminis, sekretārs — Arvīds Zaķis (39 Playter Blvd., Toronto), kasieris — Valdis Teteris, biedrzinis — Arnolds Grīnbergs (227 Lauder Ave., Toronto), mantzinis — Zigurds Zāmuels.

Apvienībai domātā sarakste adresējama sekretāram Arv. Zaķim.

SĀKUSIES HAMILTONAS KAUSU IZCĪŅA

13. novembrī sākās Hamiltonas kausu trešā izcīņa, kuras pirmais skaistākais notikums bija Kanadas latviešu meistarvienības Toronto DV un TLSK basketbola sacensība.

Spēle sākās ar straujiem Vanagu uzbrukumiem un rezultātu dēlis rādīja 6:0 DV labā. Tad TLSK pamazām rezultātu izlīdzināja, un cīņa iedegās par katru punktu. TLSK rindās labi spēlēja Ploriņš, kas, šķiet, atguvis savu agrāko gatavību, kamēr Vanagu rindās kluba grozu birumu centās izlīdzināt Litaunieks ar Spricenieku. Nepārtraukti cīnoties par katru punktu, puslaiks beidzās 33:32 TLSK labā. Otrā puslaika sākumā DV ierindu papildināja ar Andreju Richteri, kas pirmā puslaikā nespēlēja. Tomēr pirmā puslaika panākumu iedrošināts, TLSK devās nemitīgos uzbrukumos un pēdējās 10 minūtēs jau atradās 11 punktu vadībā. Vairs nebija šaubu par TLSK uzvaru, taču tā nedomāja TLSK puiši, kas, rūdīti daudzās cīņās, zināja, ka spēle beidzas tikai ar tiesnešu signālu. Kad pēc saņemtās piezīmes DV vienības vad. R. Kadiķis kritizēja tiesnesi, pat atļaujoties to nosaukt par „dullu", kāpēc tikai noraidīts no laukuma, DV puiši sāka savu uzvaras gājienu. Drāmatiskā sasprindzinājumā spēle beidzās 61:59 DV labā.

Uzvarētājos spēlēja: Litaunieks 20, Spricenieks 10, Miezītis 8, Richters 15, Timbers 4, Bricis 2, Rundāns 2, Ozoliņš un Kadiķis. Zaudētājos: Ploriņš 23, Pērkons 4, Kazāks 11, Skujiņš 3, Krūmiņš 2, Hercbergs 6, Simsons 4, Ansons 5 Circenis 11.

*

Volejbolā diezgan interesantās spēlēs Toronto YMCA pieveica Hamiltonas Spartu 16:18, 15:7, 15:9 un TLSK II 15:6, 15:11, bet Toronto DV — TLSK II 15:8, 8:15, 15:4.

Sieviešu volejbola sacensībā Sparta pārspēja TLSK II 15:10, 15:11.

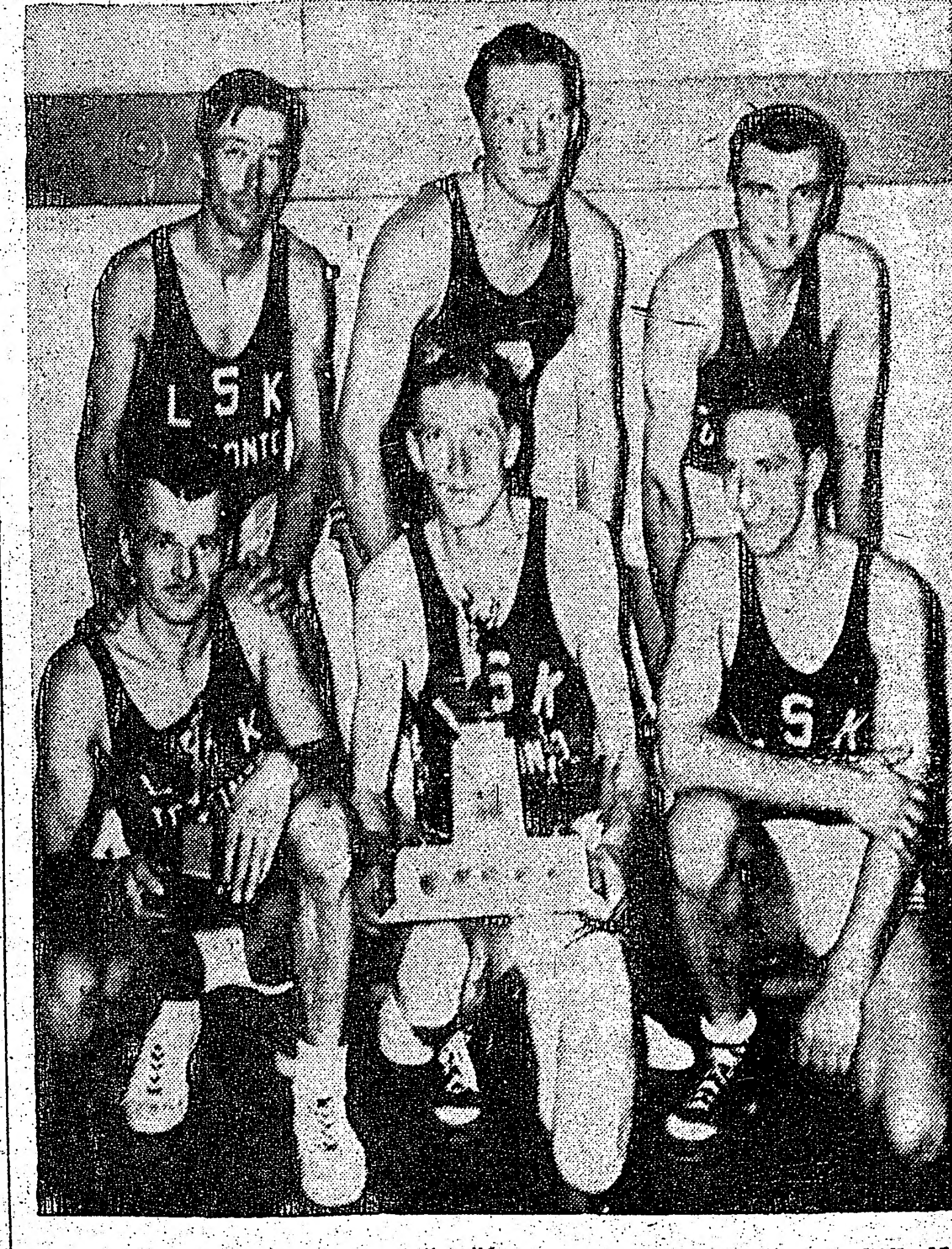

Kaut gan Kanadas latviešu šī gada meistarvienība volejbolā noskaidrota jau pavasarī, tikai nesen izdevās pabeigt Ontario apgabala meistarību. Meistarnosaukumu izcīnīja Toronto LSK sešnieks. Tālākās vietās Toronto latviešu YMCA un Hamiltonas Sparta. Uzņēmumā jaunā meistarvienība ar izcīnīto balvu. Priekšā no kreisās: Krūmiņš, Ernstons, Drengers, Alberts, Būmanis un Puķītis. H. Kliģera foto

Arnolds Šiņķis

KAD KAULU ZĀĢI DZIED...

Fragments no „Kurzemes cietoksnis" 2. daļas

V

Kad Bērziņš vēlreiz iedzinis lielgabala stobrā pēdējo granātu, artileristi jau iztverti tanka ložmetējnieku mērķekļa lodziņā, un ap tiem sāk sprakšķēt ložu kārtas. Kaprāļa kreisā roka satver iedarbinātāju, un — tagad vai nekad! Viņš krampjaini rauj uzvilkto dzelkšņa mēchanismu ... Lielgabals nodreb spēcīgā atgrūdienā, un spalgs eksplozijas troksnis iecērtas artileristu ausīs. Tanks trāpīts! Zem bruņu torņa redzams caurums, pa kuru izplūst dūmi. Tie spiežas arī cauri lūkām un vijas gaisā kā kodeļas. Tanka motors nosprauslājas un apstājas, un drīz vien arī no mašīnas aizmugures sāk celties melni dūmi. Šis cietoksnis vairs necīnīsies!

Šiņķa puiši bezspēcīgi atkrituši sēdus pie lielgabala, bet pamazām viens pēc otra atgūst pārliekā satraukuma aizbaidītos spēkus. Kaprālis noliecas pār ievainoto cīņasbiedru Kalvi, kura seja kļuvusi pelēka. Vēl tagad viņa acu skatienu kā magnēts pievelk degošais tērauda koloss, kura ložmetēja lode viņu sadzēlusi. Viņa ķermenis dreb kā drudzī. Šiņķis pārsien biedru, taču liekas, ka nāve ievainotajam jau tuvu. Bērziņš ar drebošu roku norauš sviedrus no sejas, bet Daļģis atbīda bruņcepuri uz pakauša, sažņaudz rokās šauteni un laiž lodes pakaļ pelēkajiem stāviem, kas bēg no tanka uz aizmuguri. Pati mašīna jau ietīta spilgtās liesmās, un tanka municija sprāgst uz visām pusēm, pārvēršot neseno uzbrucēju par bēdīgu vraku.

Ienaidnieka uzbrukums ir atkal atsists, kaut arī daža laba aizstāvja vairs nav dzīvo vidū. Daži krievu tanki, kam laimējies palikt neskartiem, atšaudīdamies steidzas atpakaļ uz aizmuguri, un kopā ar tiem atkāpjas arī boļševiku kājnieki. Gurdas un trulas ir viņu kustības, bet kaujas laukā pamestie kritušie un smagi ievainotie liecina, cik smagas cīņas ap Rumbu plosījušās visu šo Ziemsvētku dienu.

Arī apklusušā nakts vēl nedod vīriem miera. Aizkusuši tie nes uz aizmuguri ievainotos un kritušos biedrus, un to nav mazāk par pašiem nesējiem. Daudzi zaudējuši locekļus, kaprālim Upeniekam krūtīs ietriektas piecas mašīnpistoles lodes, bet lielajam joku dzinējam Daukim, kas visus smīdināja līdz asarām, šķemba iestrēgusi kreisajā vaigā. Viņa seja tā aiztūkusi, ka redzamas vairs tikai šaurās, brūnās acis. Bet vēl viņš saka, ka tas nav nekas... Kādam blondam Vidzemes puisim ar granātas šķēpeli norauta kāja, bet pār cieši sakniebtajām lūpām nenāk ne klusākais vaids...

Ar spītīgu sīkstumu cīnās riteņbraucēju vads, kuru komandē enerģisks tumšmatis — v. v. Piķels. Šodien viņam nācies vest savus vīrus atkārtotos prettriecienos, un arī pašreiz tie drāžas pretim ienaidniekiem, kaut kaujas lauku ārda krievu granātas un streijā ložmetēju kārtas. Vīri šņākdami skrien pār izvagoto miroņlauku, kurā blakus krituši latvieši, vācieši un krievi. Kādā granātas bedrē ieslēpies krievu ložmetējs un nikni šauj pretī. Tas jāiznīcina, jo tā uguns ķer arī daļu riteņbraucēju vada aizmugures.

Piesteidzoties tuvāk, leģionāri redz, ka Maksis novietots pretējā paugurā, no kurienes tam paveras plašs šaujamlauks. Ložu ķerts, jau saļimst mazais Ozols, bet drīz pēc tam arī smaidošais Kalķis. Taču triecienieki zogas ložmetējam arvien tuvāk. Kad viņi nonākuši jau ap 200 metru attālumā no bīstamā nāves rīka, tie lec granātu bedrēs un automātisko ieroču kārtām sāk kapāt pretinieku. Pēc īsa brīža ložmetējs apklust. Tomēr riteņbraucēji vēl nav pārliecināti, ka no ierindas izsista visa krievu ložmetēju apkalpe, tādēļ uz nodrošinātā uzkalna pusi iet tikai divi. Taču redzot, ka ložmetējs nešauj arī tagad, turp dodas arī pārējie puiši. Pieejot pie ložmetēja, izrādās, ka ieroču apkalpes vīri vēl dzīvi, bet tiem pietrūcis municijas. Līdz pēdējai izšautas pat viņu šauteņu un pistoļu patronas. Divi sarkanarmieši ir ievainoti, bet tiem blakus gul vēl daži kritušie, — liekas, jau iepriekšējo dienu upuri. Puiši pievāc smago ložmetēju, un arī ievainotie krievi labprāt nāk līdz uz riteņbraucēju grāvjiem...

Starp 1. un 2. pulka salaidni Straģu, Miekuļu un Pūču rajonā ienaidnieka tanku apkarošanu atbalsta vācu triecienlielgabali, kas ieņēmuši pozicijas mežmalā, rietumos no Straģu mājām. Vācu lielgabaliem par upuriem še krīt vairāki krievu tanki, kas mēģinājuši salauzt Miekuļu un Pūču aizstāvju pretestību. Vīri cīnās ar lielu drosmi, un netrūkst pat tādu drošsiržu, kas, apbruņojušies ar tanku dūrēm, lien pretim tankiem, lai tos iznīcinātu.

Leģendārais virsleitnants Gaigals, kas jau vairākkārt ievainots, ar savu rotu cīnās tik nelokāmā spītā, ka viņa kaujinieki šķiet kā naglas pretinieka trieciendūres priekšā. Jau atsisti vairāk nekā desmit uzbrukumi, bet gaigalieši joprojām vēl turas. Tad kādā prettriecienā, kad krievi jau atspiesti no zaudētajām pozicijām un tuvcīņa vēl plosās tikai nelielā ierakumu daļā, Gaigalu smagi ievaino.

*

Nemitīgajos boļševiku masu uzbrukumos mūsu pulka vienības ir nožēlojami saruķušas: tā no pulkvežleitnanta Galdiņa 1. pulka 1.000 vīriem grāvjos vairs palicis tikai ap 200. Arī citos pulkos ir jūtami zaudējumi, bet mazāk cietis pulkvežleitnanta Kociņa 6. pulks un majora Laumaņa triecienbataljons. Lai šajā kritiskajā brīdī atvieglotu stāvokli un, iztaisnojot fronti, iegūtu jaunas rezeves, frontes vadība pavēl naktī no 25. uz 26. decembri atvilkt 19. divizijas labo spārnu un centru, kur noasiņojis pulkvežleitnanta Galdiņa pulks, kā arī vācu 93. diviziju, pārceļot kaujas centra pozicijas jau iepriekš izveidotajā otrā aizstāvēšanās līnijā: Annenieki — Brūnmuiža — Stepīši — Stāvaiņi — Tempji — Rumbas un Zvejnieki. Dzīvā spēka rezervju radīšana ir ārkārtīgi svarīga — tā var pat izšķirt Kurzemes likteni, jo krievu spēku pieplūdums turpinās visā frontes joslā.

Pāri piesnigušajam cerību zemes stūrītim, kur Džūkstes, Lestenes un Brūnmuižas rajonā par katru dzimtās zemes pēdu cīnās Latvijas dēli, satumsusi nāves simfonijas ievadītā 25. decembra nakts. Zilgani balts viz sniegs, spocīgi rēgojas ložu sakropļotie kārklu ceri un priežu puduri. Ugunsgrēku blāzmā koki met garas un baismīgas ēnas. No degošajām latviešu zemes arāju sētām gaisā kāpj liesmu kūļi, dzirkstīs izkaisīdami čaklu roku gadiem krātās vērtības. Skaudrs dvēseļu putenis šai naktī auro pāri Kurzemes kauju laukiem, kur kultūrālās cilvēces brīvības un tēvzemes mīlestības zīmē savu svētāko pienākumu veic sešu latviešu pulku karavīri blakus vācu cīņas biedriem, no kuriem daudzus jo daudzus miera nesēja Kristus dzimšanas svētkos nāve aizsauc zvaigžņu pulkos.

Lodes strūklām šalc pār Kurzemes cīnītāju galvām, bet vīri, kuru vidū ir arī tādi, kam aiz muguras tikai 16 dzīves vasaru, bezbailīgi sēž kaujas grāvjos. Džūkstes un Lestenes virzienā nemitīgi dārd lielgabalu pērkons, ko nomaina ložmetēju rejas un rokasgranātu būkšķi.

Gurdeniem soļiem eju pa līkumainajiem ierakumiem, kur labi maskētās lizdās novietotas patšautenes. Bet blakus nāves ieročiem pie zemo un šauro bunkuru sienām redzami egļu zari, kas dveš skumju smaržu. Liekas, ka ar to pielijušas arī zēnu sirdis, un šīs skumjas šķiet līstam pat no zvaigžņotajām debesīm. Smaga top arī mana sirds. Nāk prātā bērnība un zaudētā dzīve...

Esmu sasniedzis Kārļa Urpēna grupu, kuras vadītājs savu „kaulu zāģa" lizdā iededzinājis 3 baltas svecītes.

(Turpinājums sekos).